І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 1. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 4-го СІЧНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 4, 1972 No. 1. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Понеділок, 3 січня 1972

В АМЕРИЦІ

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР СЕНАТОРА ГЮБЕРТА ГОМФРІ Джек Кеннон повідомив, що сенатор Гомфрі офіційно проголосить свою кандидатуру на президентські вибори 10-го січня. Сенатор Гомфрі вже раз кандидував, але невдало. Він візьме участь у правиборах, як припускають, у стейтах Флориді, Каліфорнії, Пенсильвенії та в Ньюйоркському стейті.

КЕРІВНИК ФЕДЕРАЛЬНОЇ КОМІСІЇ ЕНЕРҐІЇ Джон Нейссікас висловився за тим, щоб у ЗСА використовували менше природного газу на вироблення електричного струму. Він сказав, що треба уважно вивчити й відповідно експлуатувати природні джерела енергії в самій країні, щоб зменшити імпорт різних форм енергії до країни з-за кордону.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ ЗУСТРІЧАЛИ В НЮ ЙОРКУ Новий Рік на площі й вулицях поблизу „Таймс Скверу". Щоб зберегти лад, були викликані посилені відділи поліції і встановлені подекуди загороди. Все обійшлося щасливо. О 12-й ночі тисячі трубок грали, гули й пищали на знак зустрічі 1972-го року, незнайомі люди обмінювались найкращими новорічними побажаннями, а в Центральному Парку запускали святкові ракети.

ІНСТИТУТ ҐЕЛЛУПА ОПУБЛІКУВАВ висліди багатьох анкет, з яких видко, що президент Ричард Ніксон вже третій рік підряд є першим на списку найбільш популярних людей у ЗСА. Після нього йде прізвище євангелицького проповідника Біллі Ґреґема, а далі — сенатор Едвард Кеннеді, колишній президент Линдон Джонсон і сенатор Гюберт Гомфрі. Віце - президент Спіро Еґню минулого року у тім „контесті популярности" займав четверте місце, але тепер зайняв шосте місце.

ВПРОДОВЖ 1971-ГО РОКУ В НЮ ЙОРКУ загинули 1 625 осіб під час злочинних нападів, перестрілок з поліцією, грабунків та інших злочинів. У 1970-му році в Ню Йорку було вбито 1 250 осіб, отже кількість жертв зростає, хоча проти злочинности поліція провадить посилену боротьбу.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ПРОГОЛОСИВ 1 січня ц. р. заклик, щоб завести у світі „нову справедливість", під якою він розуміє повну рівність всіх людей, бідних і багатих.

КОРОЛЕВА ЄЛИСАВИТА II НАДАЛА з днем 1 січня ц. р. 707 особам, мужчинам і жінкам, різні титули, підвищивши деяких до шляхетського стану. Між нагородженими є дипломати, купці, актори, спортовці, вчителі й журналісти.

ПОЛЬЩА, ЧССР І СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ЗАПОЧАТКУВАЛИ від 1 ц. м. свобідну комунікацію без пашпортів і віз, тільки з особистими довідками. Польські громадяни можуть залишатися в ЧССР або Східній Німеччині три місяці.

У ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНІ ЗАВЕДЕНО для вчителів примус складати присягу на вірність марксо - ленінському комунізмові.

У ПАРИЖІ ПОМЕР 1 січня ц. р. на 83-му році життя Моріс Шеваліє, найпопулярніший у Франції і подекуди й у цілому світі актор і співак, гумористи, пісенькар, який виступав у театрі, фільмах, на телевізії і на естрадах. Уважали його за персоніфікацію французької елеганції, шарму і гумору.

ГЕНЕРАЛ ДАВИД ЕЛЯЗАР СТАВ новим шефом штабу ізраїльських збройних сил. Його попередник, ген. Хаїм Бар Лев, має стати членом ізраїльського уряду.

БУРМІЄЦЬ У ТАНТ ПЕРЕСТАВ бути генеральним секретарем Об'єднаних Націй з днем 1 січня цього року. Ще попереднього дня урядував нормально. Він ще залишається в ЗСА, де у високих школах є його двоє дітей. Формально „невтральний", насправді нераз у різних справах сприяв комуністичному бльокові. Урядував 10 літ.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ГАНДІ ЗАЯВИЛА, що вона бажає Індії приязних взаємин з ЗСА, але заперечила, наче б Індія діставала від ЗСА надто велику допомогу, бо та допомога обмежувалась до кредитів, що їх Індія точно сплачувала. Вона ще раз закинула ЗСА 9-тимісячну „мовчанку" щодо масакри бенгальців пакістанцями.

МОСКОВСЬКА „СОВЄТСКАЯ РОССІЯ" ТВЕРДИТЬ, що в Комуністичному Китаї появилась була кілька місяців тому брошура „Проблеми китайсько - американських взаємин", де анонімові автори різко виступали проти відвідин Ніксона у Пекіні. В кілька годин після появи тієї брошури у продажі — сконфісковано її, але ніби один примірник дістався до Японії.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЙСАКУ САТО ВИСЛОВИВ надію, що в 1972 році будуть відновлені дипломатичні взаємини між Японією і Комуністичним Китаєм. Найбільшою перешкодою — заявив він — є нормальні взаємини Японії з Вільним Китаєм на Тайвані (Формозі), яких Японія не хоче зривати.

НАРОДНІЙ ФОНД УККА ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО 100-ТИСЯЧНОЇ МЕТИ; ПОТРІБНО ЩЕ ТІЛЬКИ $ 9.000

У понеділок, 3-го січня 1972, пошта доставила до канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки дальших 3,000 долярів і з цим цей фонд ще тільки на $ 9,000 віддалений від встановленої на початку грудня 1971 року 100-тисячної мети. Як на початку грудня кампанію збірку Національного Датку проголошено, до 100,000 бракувало ще повних $ 48,000, отже впродовж грудня зібрано і вже переслано $ 39,000. В останній пересилці більші пожертви були з громад: Рочестер ($ 750), Лорейн ($ 600, Сиракюзи ($ 450), Чикаго ($ 300) та Пассейк ($ 150). Як уже інформовано, канцелярія УККА закриває свої книги за 1971-ий рік у четвер, 6-го січня, і прохає всі громади, щоб до того часу доконче переслали до канцелярії зібрані фонди. Також ті установи і особи, що ще досі з будь-яких причин не переслали свого Національного Датку, мають ще нагоду це вчинити. Одержані в канцелярії УККА фонди після 6-го січня будуть уже зараховані на 1972-ий рік — інформує екзекутивний директор УККА мґр Іван Базарко, висловлюючи надію, що до 6-го січня 100-тисячна мета буде досягнена.

ПРЕЗ. НІКСОН СПОВІСТИТЬ ПРО СВОЮ КАНДИДАТУРУ ДО 14 СІЧНЯ, СПОДІВАЄТЬСЯ, ЩО ЕҐНЮ КАНДИДУВАТИМЕ РАЗОМ ІЗ НИМ

Вашингтон. — В неділю 2 січня ц.р. увечері президент Ричард М. Ніксон відбув одногодинну телевізійну розмову із кореспондентом Колумбія Бродкестінґ Систем Даном Ратером. Стосувалася ця розмова головним чином справи цьогорічних виборів і можливостей його повновної кандидатури на становище Президента ЗСА. У розмові з Ратером, президент Ніксон відмовився подати вже тепер формальне рішення щодо своєї кандидатури, але ж не виключив цієї можливости, заявляючи, що він сповістить про своє рішення щодо цього ще перед 14 січня цього року. Разом із цим президент Ніксон заявив, що він не братиме участи в партійній виборчій кампанії аж після республіканської крайової конвенції, яка відбудеться в серпні 1972 р. Висловив він також своє сподівання, що на становище віце-президента кандидуватиме Спіро Еґню, підкреслюючи його достойну і відважну поведінку в тих чи інших інколи контроверсійних питаннях. Присвячуючи велику частину свого інтерв'ю справам закордонної політики, президент Ніксон обороняв також дотеперішні досягнення свого уряду в різних ділянках внутрішнього життя й обіцював, що ці корисні аспекти будуть ще кращими в періоді до листопада 1972 року, тобто до президентських виборів. Якщо йде про економічну ситуацію, то президент Ніксон передбачає, що 1972 рік буде в загальному добрим роком і що він причиниться до збільшення добробуту працюючих людей після п'ятьох років інфляційної загрози. Водночас із цим президент Ніксон підкреслив, що встановлення системи контролі заробітних платень і цін було потрібним, щоб зламати „інфляційну психологію", створену В'єтнамською війною, заявляючи, що в деяких ділянках ця система буде обов'язувати і в наступних роках. Запитаний Ратером про можливість амнестії для дезертирів з американської армії чи й тих, що виїхали за кордон, щоб оминути військової служби, президент Ніксон сказав, що він виключає таку амнестію, пригадуючи рішення президента Лінкольна в справі амнестії для дезертирів, що він готовий амнестувати усіх дезертирів, якщо вони вернуться до своїх з'єднань і служитимуть далі у війську. Запитаний наприкінці про те, чи зможе в майбутньому жінка зайняти становище Президента ЗСА, президент Ніксон відповів, що, беручи до уваги ролю жінок в американському політичному житті, така можливість не виключена.

Загрозу страйку транспортових робітників у Ню Йорку відхилено, збільшаться кошти переїзду

Ню Йорк. — Заповіджений на 1 січня 1972 року об'єднаною спілкою транспортових робітників страйк у підземних залізницях й автобусах, не відбувся. У висліді затяжних, але успішних переговорів загрозу цього страйку вдалося відвернути. Керівництво транспортових компаній і провід спілки робітників досягли порозуміння в справі збільшення заробітних платень. Постанови нового контракту передбачають підвищення заробітних платень на 6 відсотків, починаючи від 1 січня 1972 року і такі ж 6-відсоткові підвишки ефективні з днем 1 січня 1973 та з днем 1 січня 1974. Платні робітників будуть збільшені залежно від їх кваліфікації і функцій. Крім цього в контракті передбачені інші удогіднення, зокрема ж пенсійні. Робітники могтимуть відходити на пенсію, дійшовши до віку 50 літ, по двадцяти роках служби. Досі могли вони відходити після закінчення 55 років життя. Збільшення заробітних платень коштуватиме транспортові компанії понад 150 мільйонів долярів річно. У зв'язку з цим вже найближчим часом будуть збільшені кошти переїзду підземними залізницями й автобусами із 30 центів до 35 або й навіть до 45 центів. Підвишка коштів переїзду має бути ще затверджена Метрополітальним Транспортовим Управлінням і Федеральною Комісією Цін. Водночас із порозумінням у міському транспорті досягнено порозуміння також щодо контракту між Спілкою Транспортових Робітників і приватними автобусовими лініями. Робітники одержать підвишку у висоті 18 відсотків на протяг 27 місяців.

Владика Шмондюк прославляв творців на відкритті подвійної виставки в Ню Йорку

Ню Йорк. — „Коли дивлюсь на образ чи скульптуру і стараюся зрозуміти їх, то мені здається, що скульптори й малярі, так само як письменники, стоять ближче Бога і творять, як створив Він усе з нічого," — заявив Преосв. Владика Йосиф Шмондюк, промовляючи на відкритті подвійної виставки, відкритої в неділю 2 січня ц.р. в ґалерії ЛМКлюбу в Ню Йорку заходами Об'єднання мистців українців в Америці. На виставку склались вилите в бронзі погруддя Тараса Шевченка роботи Олександра Архипенка, власність Музею при Стемфордській духовній сенімарії, та індивідуальна виставка образів Богдана Савчука. Відкрив виставку коротким словом голова ОМУА Михайло Черешньовський, після чого Святослав Гординський подав історію того погруддя, підкресливши заслуги покійного д-ра Луки Мишуги, заходами якого Архипенко прислав був до Львова деякі свої твори. — Донька мистця Савчука, студентка високої школи мистецтва у Ню Йорку, відчитала подяку від Управи ОМУА меценатові, інж. Юліянові Бачинському, який своїми фондами вможливив відлиття ґіпсового погруддя Шевченка у бронзі. Проф. д-р Василь Ленцик, директор Музею у Стемфорді, подав коротку історію того музею і поінформував про його скарби. — Мистець В. Ласовський схарактеризував твори Богдана Савчука на тій першій його індивідуальній виставці. Останнім, на просьбу М. Черешньовського, промовляв Владика Йосиф Шмондюк. — Виставка Б. Савчука охоплює 73 експонати, всі олії. Більшість образів — фантазії, алеґоричні постаті та символи, на межі предметности і безпредметности, але є й образи, зближені до імпресіонізму, як квіти, красвиди і деякі портрети.

Ніксон: число військ ЗСА у В'єтнамі залежить від проблеми полонених

Вашингтон. — Президент Ніксон заявив в радіо-телевізійному інтерв'ю, що його дав в минулу неділю 2 січня представникові Колюмбія Бродкестінґ Систем, що він проголосить під кінець цього місяця докладні цифри щодо дальшого відкликування військ з В'єтнаму. Він ствердив, що засадничою політикою Америки є закінчити війну у В'єтнамі мировим порозумінням з комуністами, але коли його не буде, то продовжуватиме „в'єтнамізацію". Президент згадав про цифру 20,000-25,000 американських вояків, які мали б залишитися надалі у Південному В'єтнамі, поки не будуть звільнені всі американські полонені. Він виявив, що справу американських полонених заторкував у розмові з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком і що про це говорив Генрі Кіссінджер з комуно-китайським прем'єром Чу Ен-лаєм. Як довго комуністи затримують американських воєнних полонених і відкидають всі американські суґестії, Америка не може відкликати з В'єтнаму всі свої збройні сили, як також не може виректись можливости поновленого бомбардування Північного В'єтнаму. Президент пригадав, що коли перейняв урядування, то у В'єтнамі було539.000 американських вояків, а тижневі втрати рівнялися коло 300 вбитих. Дотепер відкликано з В'єтнаму вже 400.000 вояків, а тижневі втрати є нижче 10.

Пані Ніксон репрезентує президента Ніксона на церемонії в Ліберії

Монровія, Ліберія. — Пані Пат Ніксон, дружина президента Ричарда Ніксона, прибула до столиці муринської держави Ліберії, Монровії, щоб репрезентувати там свого чоловіка на інавґурації нового президента Ліберії, д-ра Вілліяма Р. Тольберта. Пані Ніксон головує делеґації, у склад якої входять проповідник Біллі Ґраґам, фінансіст Бернард Ляскер і дружина видавця Джона Джонсона, який видає м. ін. деякі журнали для муринів. Ліберія була заснована тому 150 років звільненими колишніми американськими невільниками, а сам новий її президент Тольберт є внуком невільника у Південній Каролайні. Ліберія нараховує тепер півтори мільйона населення і є найбільш про-американською країною з усіх країн Африки. Прибулі туди з Америки мурини перевеали туди різні американські звичаї. З Ліберії пані Ніксон прибуде до Ґани і Слоневого Побережжя, які запросили були її негайно після того, як стало відомо, що вона прилетить до Ліберії. На інавґурацію президента Тольберта з'їхались делеґації з 50-ох різних держав, але пані Пат Ніксон знаходиться — твердять газети — в центрі загальної уваги і користується найголоснішими виявами симпатії збоку місцевого населення.

У Пакістані знаціоналізовано 20 різних промислових компаній

Равальпінді. — Пакістанський президент Сульфікар Алі Бутто проголосив націоналізацію, себто перебрання на державну власність, коло 20-ти промислових компаній із 10-ти різних ділянок продукції. Між ними є електрівні й газівні, нафтовий, сталевий, автомобільний, електричний, хемічний і металюрґійний промисл. Але загально всі ті компанії не вартують більше, як 200 мільйонів долярів, бо велика їх частина — банкроти і держава, перейнявши їх на власність, мусить відбудувати їх. Заповіджено радикальні зміни в адміністрації знаціоналізованих ділянок промислу. Але міністер фінансів д-р Мубаші Гасан заявив, що націоналізації не підлягатимуть чужинецькі інвестиції ані банки. Сам Президент Бутто є багатим землевласником. Він заявив, що урядуватиме безплатно і зажадав від усіх членів свого уряду виявлення свого маєткового стану.

Німці дякують українським науковцям-інженерам

Київ. — Завод металюрґії і напівфабрикатів у Східньому Берліні надіслав листа до Києва, на ім'я президента Академії Наук УССР акад. Б. Патона, в якому „висловлено сердечну подяку українським інженерам за відмінну роботу, яку виконав Ваш Інститут Кібернетики". Науковці з Києва заінсталювали й пустили в рух на тому німецькому великому заводі автоматизовану систему управління виробництвом, розроблену й виконану киянами. Всю групу київських кібернетиків нагороджено за те почесними золотими знаками. „Ця система призначена для обліку і розподілу матеріяльних ресурсів та плянуванн оптимальної технології". В основі всієї системи — обчислювальна машина „Дніпро-2", також виготовлена в Києві. Головною особливістю тієї машини є, що вона має так зв. безпосередній діялог — між людиною і обчислювальною машиною. Спеціяльні програми, введені в машину, вона розв'язує негайно й повідомляє про них мовою, зрозумілою для виробництва і його працівників.

Помер Іван Копко, союзовий діяч і визначний громадянин Карнеґі, Па.

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіла сумна вістка, що в Карнеґі, Па. помер на 59-ому році життя Іван Копко, довголітній союзовий діяч і визначний громадянин місцевої української громади. Покійний був уродженцем Карнеґі і там провів все своє взірцеве життя союзовця, громадянина і примірного батька. Від 1929 року був бл. п. Іван Копко членом відділу УНСоюзу, а від 1934 повнолітнім членом, займаючи по черзі пости предсідника, касира, а потім секретаря місцевого 481-го Відділу УНСоюзу. Знесилений недугою бл. п. Іван Копко відійшов від праці, але до кінця свого життя був він примірним членом союзової і цілої української громади, та не жалів пожертв на народні цілі. Своїх дітей виховав він на добрих членів У. К. Церкви. Місцеві громадяни-союзовці віддали останню прислугу Покійному, відпроваджуючи Його на вічний спочинок та складаючи вислови глибокого співчуття Його родині.

Владика Бучко прохав про звільнення, отець Марусин найменований візитатором

Філядельфія. — Католицький щоденник „Америка" надрукував „Повідомлення з канцелярії Апостольського візитатора в Европі", в якому сказано, що Папа Павло VI прийняв прохання Архиєпископа Івана Бучка про звільнення його – з приводу його старшого віку — з обов'язків Апостольського Візитатора Українців в Західній Европі, надавши йому титул „Заслуженого Апостольського Візитатора". Рівночасно інформується, що наслідником в уряді і обов'язках Владики Бучка, як Апостольського Візитатора, Папа Павло найменував о. шамбеляна д-ра Мирослава Степана Марусина, священика Львівської архиєпархії, довголітнього секретаря і канцлера Апостольського Візитатора, давши йому титул „Апостольського Візитатора Українців у краях Европи, в яких немає власного українського ієрарха". Зміна на пості Апостольського Візитатора наступила з днем 24-го грудня 1971 року й найменований Візитатор негайно почав свою різдвяну пастирську подорож до країн Скандинавії, Венелюксу та Швайцарії.

Українська Євангельсько-Баптистська Церква відзначає 25-ліття

Честер, Па. — Цього, 1972 року минає 25-ліття з часу створення в Зах. Німеччині Української Євангельсько - Баптистської Церкви, УЄБЦ. Хоча під час другої світової війни в Німеччині вже існували з 1940 року окремі українські громади й церкви баптистів, однак організована й незалежна місійна праця українських баптистів бере свій початок від 1947 року. Тоді ввимку в таборі політичних втікачів „Сомме Казерне" в Мюнхене відбувся Перший Український Євангельсько-Баптистський З'їзд. Тоді ж створено Церковну Раду, до складу якої увійшли С. Нищик, Г. Домашевець, З. Речун-Панько, Ф. Назаренко, І. Підгорецький, Д. Марійчук, М. Теслюк і яка виготувала проєкт статуту Церкви, розісланий вірним. У липні 1947 р. в Мюнхені відбувся Другий З'їзд УЄБЦ в Німеччині з участю кількох десятків делегатів та кількох сотень гостей. Як інформує журнал „Післанець Правди" ч. 6 з 1971 р., „в результаті того З'їзду дня 21-го липня 1947 р. Українська Євангельсько - Баптистська Церква в Німеччині та її орган „Дорога Правди" були заінкорпоровані" при Головному Штабі Армії ЗСА. Піонерами в розвитку місійної євангельсько - баптистської української праці тоді були д-р Л. Жабко-Потапович, С. Нищик, Г. Домашовець та ін. В таборі міста Люденштайн у працювала Біблійна Школа. Журнал „Післанець Правди", що подав ці інформації, був заснований у 1927 р. в Зах. Україні, виходить у Честері, Па.

Українська тематика на американському економічному з'їзді

Ню Орлін, Лузіяна. — В рямцях з'їзду Об'єднання Асоціяції Соціяльних Наук, що відбувся тут 28-го грудня м. р. під головуванням проф. Г. Гантера, на пленумі, присвяченому темі „Економіка СССР в районовому перекрої", відбулися такі доповіді: проф. Всеволод Голубничий: „Теоретичні аспекти ефективности економічного освоєння території в СССР"; д-р Ганс-Юрґен Ваґенер; (Східноевропейський Інститут, Мюнхен) „Сучасні риси розвитку економічних районів СССР"; та проф. Володимир Бандера: „Міжреспубліканські платіжні баланси на прикладі України". Офіційними опонентами були проф. Зіновій Мельник з Сінсіннаті та представник дослідного відділу Сі-Ай-Ей д-р Даґлес Даємонд. Були виступи також і з авдиторії. В доповідях та дискусії аналізувалися господарські відносини поміж Україною, центральною Росією, Сибіром та іншими економічними районами СССР. Доповіді готуються до друку.

В університеті Алберти відбуваються виклади історії України

Едмонтон (М.Х.). — Виклади з історії України започатковано з весною 1971 року. Їх читав проф. д-р Іван Лисяк Рудницький з Вашинґтону, якого запросили тоді до університету Алберти як гостя. По вакаціях 1971 року проф. д-р І. Лисяк Рудницький вернувся до Едмонтону вже як постійний член департаменту історії університету Алберти. Впродовж минулого півріччя він знову читав свій курс: „Початки новітньої України", що охоплював історію XVIII і першої половини XIX ст.: занепад козацької державности і перший етап національного відродження. На пропозицію проф. д-ра І. Лисяка Рудницького виклади з історії України відбуватимуться далі в другому півріччі цього ж академічного року, що починаються в січні 1972 р. Курс буде хронологічним продовженням історії в першому півріччі, але він творитиме замкнену в собі цілість і буде доступний також для студентів, які не слухали першої частини. Темою курсу „Модерна Україна" буде загальний розвиток українського народу від половини XIX сторіччя до наших днів. У ньому будуть обговорені питання: український національний рух на Наддніпрянщині і в Галичині та соціяльні переміни половини XIX сторіччя, Перша світова війна, революція й українська державність 1917-20 рр., Україна під совєтським і польським режимами між двома світовими війнами, Друга світова війна і стан після 1945 року. Українське громадянство Едмонтону довго і наполегливо добивалось того, щоб в університеті Алберти відбувались виклади історії України. Ці заходи увінчались успіхом і університет Алберти є, мабуть, єдиним університетом не тільки в Канаді, але й у цілій північній Америці, де систематично читаються курси української історії. Чи ці курси втримаються, залежатиме від того, чи вони знайдуть відповідну підтримку збоку студентства, про що треба пам'ятати українським студентам університету Алберти та їхнім батькам.

Назва англійською мовою й число курсу, що його читатиме проф. д-р І. Лисяк Рудницький у другому півріччі: Ivan L. Rudnytsky — "The Modern Ukraine" (History 328). Лекції відбуватимуться що вівтірка і четверга від год. 11:00 до 12:15, але на бажання більшости студентів курс може бути перенесений на іншу годину.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

З Новим Роком!

Як 1-го січня наша плянета Земля почала — від народження Христа — свій 1972-ий обіг довкола Сонця, так і ми, кожний зокрема і всі, як громада, вступили в новий рік свого життя та свого призначення в ньому. Ніхто з нас не знає, що принесе йому і що чекає його в новому році, але всі ми знаємо, чого прагнемо для себе, для своїх рідних і свого народу. В цьому дусі і складаємо одне одному новорічні побажання. Найголовніше це, без сумніву, здоров'я. Аби здоров'я, бо з усім іншим можна собі якось зарадити. Тож здоров'я, сили, видержливости і багато щастя-долі бажаємо кожному в Новому Році!

Чого ж нам очікувати і чого бажати, як громаді?

Минулий рік не приніс ще волі нашому народові, і тільки історія колись скаже, чи ми справді зробили все можливе і все, що повинні зробити, щоб цей вимріяний день волі для нашого народу приспішити. Все ж таки ми дещо досягнули. В наших обставинах і при нашій вдачі досягнули навіть більше, ніж самі цього очікували. Маємо на думці дуже поважний крок, що його зроблено минулого року в напрямі єдиномислія у наших Церквах. Сталося це в другій половині року на Соборі Української Православної Церкви в ЗСА у Філядельфії та на П'ятому Архиєпископському Синоді Української Католицької Церкви в Римі, але благодатні наслідки цього проявились і відчулись негайно в усіх ділянках нашого життя. Правда, багато дечого з минулого ще не забулося, але українська людина вже перестала бути українській людині вовком. Замість пристрасно повертатись раз-у-раз до тих самих справ, ми в наших розмовах та публічних виступах побачили вже також інші потреби, за справами наших Церков та наших установ вже побачили найбільшу нашу справу справ — нашу страдницю Україну.

І це дає нам найбільші надії та вигляди на Новий Рік. Як в особистому житті здоров'я, так у нашому суспільному житті згода повинна мати першенство. Про все інше треба подбати. Де бо згода — там перемога! І цього побажаймо собі в Новому Році.

Виходимо у світ

Українська історична наука виходить на арену світової історичної науки — такий загальний висновок умотивований успіхом активної участи українських істориків, професорів і викладачів українських і канадійських університетів у 86-ій річній конвенції Американської Історичної Асоціяції, що відбулася з кінцем грудня в Ню Йорку.

Абстрагуючи від факту, що це вперше українські історики, репрезентовані своїм Українським Історичним Товариством, взяли зорганізовану, офіційну участь у Конвенції названого найбільшого американського і, м. буть, в усьому світі, об'єднання істориків і дослідників історії, як видатне досягнення треба підкреслити факт, що вони презентували успішно українську історіографію також тематично. На панелях і сесіях АІА українська тематика була представлена широко: починаючи від ранньої історичної доби, через козацтво аж до нових часів — XIX і XX сторіччя. Доповідали українські історики не тільки основно про козацьку добу, але й про український націоналізм XIX сторіччя, як також про інтелектуальний дисидентизм в сучасній Україні. Українські науковці проводили на трьох сесіях і панелях разом з істориками інших східньоевропейських народів. Доповідали вони також на теми з історії інших народів, в тому числі й угорців. Така тема, як Ризький мир, була обговорювана з трьох різних становищ: російського, польського й українського. В панелі про українське козацтво брали участь, крім українців, також поляк, як доповідач, і американець, як коментатор, виявляючи добре знання не тільки української історії, а й мови.

Видатною була також чисельна участь істориків українців в сесіях і панелях конвенції. Крім шістьох українців, що були активними учасниками - доповідачами, головами й коментаторами окремих сесій та панелів, і десятьох українських істориків, що брали участь як доповідачі і офіційні дискутанти в панелі Українського Історичного Товариства про завдання української науки у ЗСА, учасниками конвенції було ще десятки молодих істориків українців — професорів і викладачів американських та канадійських університетів і коледжів. Українська репрезентація була численнішою, як польська чи репрезентації таких країн, як Англія, Голляндія, Франція, Ізраїль, не кажучи вже про Совєтський Союз, представлений ... двома російськими істориками, які, до речі, не прибули.

Усі ці позитиви змушують сподіватися, що активізація української історичної науки в англомовному світі буде продовжуватися і що українські історики здобудуть і закріплять для України належне їй місце у світовій історії.

І. Вовчук

ТРИ СИЛИ ЗУСТРІЛИСЯ

(1)

Дипломатичний герць в ОН

Перша зустріч трьох велетнів відбулася в Індостані і в ОН. Хоч віддаль між місцями зустрічі найбільших потуг світових величезна, але йшлося про одно: чия візьме. В будинку ОН, біля якого майорять прапори світу, наймогутніших, великих, менших і маленьких — миротворили. А в Індостані йшла війна.

Всі держави за конституцією ОН, що покликані утримувати мир у світі, мовби рівні. Але мир до цьогорічної сесії ОН балянсували дві надпотуги, як називають ЗСА і СССР — цей тоталітарний парадокс наших часів. Всі ж бо знають, що СССР то ніякий союз, а імперська потвора, правителі якої дивляться на мирне співіснування держав як на форму клясової боротьби між соціялізмом (московським) і капіталізмом. Миролюбний большевизм, як і китайський комунізм — річ протиприродня, як жарений лід чи суха вода. Проте, большевицька імперія, довгі роки колотячи світом, в ОН миротворить разом із ЗСА і всіма державами - членами Об'єднаних Націй.

Цього року на настирливі домагання співіснувальної політики, після започаткованого Урядом ЗСА нового курсу азійської політики, до міжнародної організації включено ще одного „миротворця" — червоний Китай. На місце Національного Китаю на Формозі, уряд якої був одним із основоположників ОН, до цієї міжнародної організації включено червоний Китай. Аргументи за його включення знані. Не можна, мовляв, ізолювати країну з 700-800 мільйонами населення. Без участи китайських комуністів ОН, мовляв, не є повністю світовою міжнародною організацією, а це утруднює утримування миру в світі.

Аргументи неначе слушні і логічні. Тим більше після того, як Пекін покінчив з ізоляцією себе від зовнішнього світу і біля 60 держав визнали режим Мао, ігнорування Пекіну стало справою безнадійною і зайвою.

А які ж аргументи були за виключення Національного Китаю з його 15-мільйоновим населенням, добре розбудованою і організованою економікою, доволі високим рівнем життя людей, історично відмінних від населення материкового Китаю? Жадних.

Свій вступ до ОН уряд Пекіну обумовив усуненням з міжнародної організації Національного Китаю. І так сталось. Представники багатьох держав, переголосувавши резолюцію ЗСА про залишення Національного Китаю в ОН, з радости плескали в долоні і навіть танцювали. Дипломати ОН з тиждень виглядали представників Пекіну. А перші зустрічі показали, коли почали розглядати напругу в Індостані, що китайські комуністи не про мир думають, а про розбудову і закріплення своїх великопростірних позицій в Азії. Лаючи обидві надпотуги — ЗСА і СССР — за їхній імперіялізм, червоні китайці задеклярували, що „Китайська Народна Республіка" не є і не буде надпотугою, а оборонятиме малі й середні держави так на азійських просторах, як і в усьому світі.

***

Довготривалий конфлікт між двома комуністичними потугами, як і безвиглядність мирного його полагодження, змушує Пекін міняти форми боротьби з Москвою. На пленумі Комуністичної Партії Китаю в 1966 р. схвалено нову формулу для зовнішньої політики: „Щоб покінчити з американським імперіялізмом, треба спочатку покінчити з совєтським ревізіонізмом та його імперіялізмом".

У своїй політичній стратегії Пекін стосує елястичну тактику відповідно до прийнятої формули. Вступ до ОН дає йому змогу розгорнути свою стратегію на міжнародній арені — шукати союзників не тільки серед комуністичних країн, а й поміж всіма державами світу. На цьогорічній сесії ОН Пекін задеклярував себе опікуном малих і середніх держав, незалежно від їхнього соціяльно - політичного ладу. Він намагається сконсолідувати їх на боротьбу проти „світової домінації" двох надпотуг, як називає китайська пропаганда СССР і ЗСА.

Льозунг про боротьбу проти „двох надпотуг" скеровано головно проти Москви. В своєму намаганні здобути прихильність малих і середніх країн — „третього світу", Китай дошкульно б'є по московському „інтернаціональному соціялізмові". Провідну країну капіталістичного світу ЗСА і СССР з його клясовою стратегією у війні проти капіталізму ставиться поруч. „Опікою" над малими й середніми державами Китай намагається вирвати „країни третього світу", в тому числі й підопічних Москві сателітів і напівдружній арабський світ від „надійної підтримки СССР в боротьбі з імперіялізмом" („Коммунист", ч. 17, XI-1971).

Чао Гуан-гуа, головний представник Пекіну в ОН на Генеральній Асамблеї, засудив ЗСА за „збройну агресію" у В'єтнамі, Камбоджі та Ляосі і поставив вимогу про негайне виведення звідтам американських військ і створення нового уряду в Південному В'єтнамі. Зажадав об'єднання Південної і Північної Кореї на умовах, запропонованих комуністичним урядом північної її частини, на який має великий вплив Пекін. В заяві китайської делегації виразно чуються намагання усунути московські впливи з цієї частини світу. „Вашингтон у зв'язку з цим, — твердить „Коммунист" (ч. 17), — старається використати „пекінську карту", а маоїсти фактично допомагають американським імперіялістам вийти з трудного становища в Індо - Китаї".

В дипломатичному герці пекінські посланці пригадали перед представниками світу московській делегації, як перед збройною „нормалізацією" соціялізму в Чехії і Словаччині за наказом Кремлю доставлено в Москву членів чехо - словацького уряду і там змушено їх підписати умови „нормалізації". Згадали Мадярщину, Польщу і мільйонову совєтську армію на московсько-китайських кордонах. Проте, китайська делегація й словом не прохопилась про поневолені московським большевизмом нації, про примусове їх обмосковлення. Мабуть, боялися, що московська делегація згадає про „визволення" Тибету, утиски над туркестанцями та іншими народами.

Гарячий і дошкульний для СССР був дипломатичний герць. Було багато слів, а діла ніякого. Більшість делегацій ухвалила завісити зброю в Індостані — негайно. А на Раді Безпеки представник СССР двічі наклав „вето" на ту ухвалу.

Перші зустрічі з червоно-китайськими дипломатами на сесії ОН, либонь, здивували чи навіть розчарували тих, що домагалися виключення Національного Китаю. Розпаношившись на оонівській шахівниці, китайська делегація поставила перед адміністрацією ОН вимогу про усунення і кореспондентів Тайвані. Не заглядаючи в параграфи конституції, генеральний секретар У Тант задовольнив цю вимогу китайців. Тайвань з 15 мільйонами населення, з яких 12,5 мільйона маляйського походження, а лише 2,5 млн. китайців існує, і її населення не хоче бути в складі материкового Китаю. А кореспондентів Тайвані з пресової кімнати ОН Уряд ЗСА, розпочинаючи новий курс азійської політики, обіцяв боронити права Тайвані. А вийшло так, як у нашій приповідці: „Казав пан кожух дам, та слово його тепле". Обіцянкам ЗСА — „не дамо скривдити" тайванці не вірять, а самі твердо рішені боротися за свою незалежність.

Хоч може й завчасно ще робити висновки, але вже з певністю можна передбачати, що участь червоних китайців в ОН не сприятиме забезпеченню миру в світі. Коли досі ОН не були спроможні наладнати бодай поганий мир, якщо він не відповідав імперським інтересам Москви, то з участю двох комуністичних потуг - антагоністів про якийсь мир у світі й гадати не доводиться. Совєтська делегація досі наклала 108 разів „вето" на ухвали Ради Безпеки. Китай напевно не поступиться своєму антагоністові в боротьбі за впливи у світі, а намагатиметься випередити його.

(Далі буде)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Ф. Лукіянович

НІКСОН ЗВІЛЬНИВ ГОФФУ

Перед самим Різдвом, 24-го грудня преса ЗСА принесла сенсаційну вістку: „Після чотирирічного ув'язнення Джіммі Гоффи, колишнього голови юнії шоферів, президент Ніксон наказав звільнити його. Гоффа перебуде Різдво у лоні своєї родини".

Ця вістка викликала надзвичайну втіху в бюрі станиці шоферів ч. 299 у Дітройті. В рух пішли телефони, а на вікнах великими буквами появився напис: „Джіммі на волі!"

Хто є Гоффа, чому його ув'язнено та які були причини його звільнення?

День 7-го березня 1964-го року був зазначений у календарі сен. Роберта Кеннеді, як день сповнення довгоочікуваного тріюмфу та сатисфакції. Знайомство Р. Кеннеді із Гоффою давнє, воно тривало одинадцять років, відколи Р. Кеннеді став першим дорадником Сенатської Комісії протиамериканських дій, очолюваної МекКлелленом, а Джіммі Гоффа — головою станиці ч. 299 юнії шоферів у Дітройті.

Запізнавшись із крутими ділами цієї юнії, як дорадник вищезгаданої комісії, Кеннеді, ставши у 1960 р. міністром судівництва, зарядив зібрати докази проти неї і поставити злочинців перед суд. Проти Гоффи діяли найкращі працівники з міністерства судівництва, але й Гоффу обороняли найкращі правники ЗСА. Зневажливо Гоффа називав Р. Кеннеді „малим бейбі".

Тому, що провід юнії шоферів відкинув вимогу АФЛ-СІО прочистити свої ряди від злочинних елементів, цю юнію виключено із членів робітничої централі. Джіммі Гоффа — це другий з черги голова юнії шоферів, що пішов за ґрати.

Перший це був 62-річний Дейвід Бек, якого, як і Ель Капоне, засудили нібито за дрібницю: за фальшування податкових зізнань. Марниця — продаж юнійного „кеділяка" за 1.800 дол. та присвоєння Беком цієї незначної суми були остаточним доказом, хоч не одна позиція у видатках була сумнівною. Але сумніватись — це одна, а мати доказ — це інша річ.

Ставши головою юнії в 1958-му році, Гоффа подбав передусім про те, щоб усунути всяку опозицію, що йому вдалося осягнути без особливих труднощів. Спритний Гоффа кожного разу добивався дуже корисних контрактів з підвищенням заробітної платні та пенсійного забезпечення для членів своєї юнії. Це запевнило йому їх широкі симпатії та підтримку.

Але тінь Роберта Кеннеді супроводила Гоффу. В грудні 1960 р. йому виточують процес в Орландо на Флориді за те, що купив за 500.000 долярів з юнійного фонду землю, щоб потім частинами перепродати її членам юнії. Цей закид скасовано, натомість з нього виріс інший, — а саме зловживання поштою та змову дефравдувати юнійний фонд на мільйони долярів. Цю нову скаргу внесено в Чикаґо в 1963-му році.

У травні 1962 р. Гоффа стає перед судом у Нешвілі, ст. Теннесі, за нехтування закону Тефта - Гартлі: за безправне, у формі підкупства, одержання від одної транспортової фірми із Мишиґену мільйона долярів. Це оскарження відпало тому, що лава присяглих не могла дійти до одностайного рішення. Але з цього процесу виточено інший: за спробу підкупити декого із членів лави присяжних. Цей процес, на бажання оборони Гоффи, перенесено до малої місцевости Чатануґа.

У березні 1964 р. в Чатанузі Гоффу і трьох інших підсудних визнають винними за спробу підкупити членів лави присяжних і засуджують на 8 років тюрми та 10.000 дол. гривни. Чотири місяці пізніше його та сімох інших обвинувачених знаходять винними у Чикаґо за зловживання поштою і присуджують йому 5 років в'язниці та 10.000 дол. гривни.

Очевидно, що оборонці Гоффи робили все можливе, щоб обидва вироки уневажнити, стараючись знайти найменшу щілину незаконности у судовій процедурі. Обидва вироки переходили з нижчої до вищої інстанції і в кожній були затверджені.

Дощового ранку 7-го березня 1967 р. в асисті трьох адвокатів Гоффа з'явився в будинку суду у Вашинґтоні. Численним репортерам він заявив, що його пограбовано з основних прав громадянина. Із столиці того самого дня перевезено його до федеральної в'язниці у Левісбурґу, Па.

Передбачаючи таку розв'язку, ще перед ув'язненням, Гоффа полагодив дві важливі справи: перша — на свого наступника призначив Френка Фицсіммонса, який до того часу був його заступником, а друга — добився, що юнія, незалежно від того, чи буде він на волі чи в тюрмі, до кінця його життя виплачуватиме йому щороку 75.000 дол. Це на 25.000 дол. більше, як одержує кол. голова юнії Дейвід Бек.

Немає сумніву, що 58-річний Гоффа, це людина незвичайних здібностей. На чолі такої динамічної та великої юнії не могла стати людина хитка. Він рішучий, упертий, добрий організатор, стратег і знавець людської душі. Він почав як вантажник і ще молодим включився у юнійний рух, беручи активну участь у всяких заворушеннях, страйках, бійках. Від 1930 р. не раз був засуджений на короткі реченці ув'язнення та на грошові кари. У Дітройті став він організатором юнійної станиці, потім заступником її голови, а згодом головою.

На конвенції у Маямі Гоффі усміхнулась доля. Але спокуса орудувати мільйонами була надто велика. Про Гоффу написано книжку в не дуже прихильному для нього тоні. Ті, що знають Гоффу, кажуть, що зайшов би він дуже далеко у кожній галузі завдяки його здібнос-

(Закінчення на стор. 5-ій)

В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ

Віконце в Кредитівці, — перед віконцем невеличка черга, може двоє - троє людей. Стоять, нудяться. За віконцем службовичка щось рахує чи перераховує, покищо „сторін" не приймає. Добродій, що стоїть перший в черзі, нетерпляче переступає з ноги на ногу, мне в руках щадничу книжечку.

Відкашельнув...

— Цілую ручку, пані добродійко!

Службовичка підняла на нього здивовані очі.

— О, це ви! Ну, що скажете?

— Та хотів би взяти з книжечки пару центів...

— Скільки?

— Сто п'ятдесят долярів.

— Ого! А вам навіщо стільки грошей?

— Наближаються Свята — треба вислати додому якусь посилочку...

— А ви що, не знаєте, що є страйк на кораблях і жадні посилки не йдуть?

— Вже скінчився, пані добродійко.

— Коли?..

— Ще минулого тижня.

— Та невже?.. А я нічого не чула.

Клієнти в черзі потакують: „Так, так, скінчився". Тим часом „допит" йде далі:

— Ви кого маєте вдома?

— Та є там ще брат, сестра, сестрінки... якісь кузини... Є їх досить, широко.

— Самі не збираєтесь на Україну?

— Не можу якось відважитись...

— Але ваша жінка з дочкою були?

— Були. Жінки, знаєте, відважніші, їдуть, як в дим.

— Ага... То ви скільки хотіли взяти?.. Сто п'ятдесят?

— Так, прошу.

— А не буде замало?..

— На дорожчу покищо не стати мене, пенсіонера.

— А... де ж ваша книжечка?

— Та пані добродійка тримають її в руках.

— Оця?

— Та сама.

— Окей, розпишіться.

Коли автор цих рядків розповів цю історію американським приятелям — вони не могли повірити, що це факт з життя. Взяли це за жарт - вигадку...

І. Кер.

СТАЛА МАТИ ВНОЧІ...

Стала мати вночі край вікна,
Защеміло в очах мимоволі.
Задивилася мовчки вона
На вершечок тополі.

Сплять з лелекою [illegible] малі,
Сняться хмари їм білі-білі.
Доти з матір'ю, доки в кублі,
Доки мрії безкрилі.

Колихала дітей — і нема,
Розлетілись, хто нижче,
[хто вище.
А тепер серед ночі сама
Сиву тугу колише.

Де ви, де ви, [illegible]!
Хоче мати від нас небагато.
Кличе, кличе сльозою вночі:
Хоч прийдьте на свято!

Стала мати вночі край вікна,
Білить місяць побілені коси.
І ховає під вії вона,
Крик очей безголосий.

Сплять з лелекою [illegible] малі,
Сняться хмари їм білі-білі.
Доти з матір'ю, доки в кублі,
Доки мрії безкрилі.

Луцьк, 1970

Олександер БОГАЧУК

Віра Кохно і син Валентин

ТРЕТІЙ МИТРОПОЛИТ УАПЦ ІВАН ПАВЛОВСЬКИЙ

(2)

Після погрому УАПЦ впродовж 1930 р. в грудні того ж року совєтська влада дозволила скликати Надзвичайний Собор і наказала викинути з назви Церкви слово „Автокефальна". На зміну ставлення влади до УАПЦ вплинули зовнішні обставини, особливо протести в Канаді і ЗСА проти жахливого нищення УАПЦ.

Надзвичайний Собор відбувся 9-12 грудня 1930 р. в Харкові. На ньому були присутні майже всі названі вище єпископи, духовенство і мала кількість мирян. Від мирян найбільше було представників Св.-Миколаївської парафії, м. Харкова.

Причина малої кількости мирян була зумовлена страхом перед владою. Як відомо, на кожному Соборі були представники ГПУ (пізніше НКВД). Тому головний тягар нерування УАПЦ прийшлося нести єпископам і духівництву.

На митрополита Харківського і всієї України було обрано арх. І. Павловського, його ж обрано й головою Всеукраїнської Православної Церковної Ради.

Іван Павловський народився 1890 р. в селі Соснівці на Черкащині в глибокорелігійній та високоморальній селянській родині. Мав дві сестри вчительки і брата, який у 1920-их роках пішов на еміграцію. Любов до храму Божого і служіння Богові в нього були вроджені.

Під час голоду 1933 року біля митрополита жила його старша сестра Юхимія, яка одного разу, стоячи в черзі за хлібом, захопила тиф і скоро після того померла. Її старенькі батьки не встигли прибути на похорон, а приїхали, коли вона вже була похована на цвинтарі Квітки-Основ'яненка. При цій нагоді вони розповідали нам про життя свого сина ще з його раннього дитинства.

Бачачи його велику любов до храму Божого і бажання служити в ньому, вони вирішили дати своєму синові духовну освіту. Але на перешкоді було їхнє селянське походження, бо в той час селянським дітям тяжко було попасти до духовної школи. — „Бог почув наші щирі молитви і допоміг нам та нашому синові", — говорили його батьки.

Завдяки тому, що Іван Павловський був надзвичайно здібний, глибокорелігійний і талановитий юнак, місцевий священик допоміг йому вступити в духовну школу-бурсу.

Закінчивши її з великим успіхом Іван був прийнятий до Київської Духовної Семінарії, яку й закінчив з відзначенням. Його рукоположено в сан священика і призначено на парафію в село Лебедин на Чигиринщині. Бувши студентом Київської Духовної Семінарії, І. Павловський вступив до українського підпільного гуртка і прибувши на парафію був уже національно свідомий, розмовляв лише українською мовою, читав св. Євангелію і проповідував українською мовою.

З с. Лебедина о. Івана переведено на велику й багату парафію в с. Лип'янку. З цього села й розпочалася його праця над українізацією парафії.

На початку 1922 р. в св. Софії Митрополит Василь Липківський і арх. Нестор Шараївський з іншими єпископами висвятили о. Івана Павловського на єпископа Черкасько-Чигиринської округи. Незабаром після того еп. Павловського обрано керуючим єпископом Чернігівщини, і з його прибуттям до Чернігова українізація парафій широко охопила всю Чернігівщину.

7-го квітня 1926 р. заарештовано Харківського архиєпископа Олександра Ярещенка, і Харків залишився без архипастиря. 1-го грудня 1926 року Окружний Собор у Харкові обрав Всечесн. Івана Павловського на Харківську катедру. В Харкові арх. Іван завоював собі великий авторитет і глибоку пошану вірних.

Арх. Іван Павловський був дуже добрий організатор, визначний промовець, його проповіді мали глибоко релігійний, патріотичний зміст і були зрозумілі кожному. Багато працював він над собою (ми мешкали через стіну і щоночі чули клацання друкарської машинки до 2-3 год. ранку): мав свої праці з історії Української Православної Церкви й Відродження її в 1921 р., проповіді на свята. Але все це було сконфісковане під час арешту. Як великий патріот він не йшов ні на які спокуси сов. влади, до останніх днів свого життя боронив святі ідеали Мучениці-Церкви і її пастирів. Двічі на рік в Харківському Соборі відбувалося генеральне прибирання. Одягнувши на себе старий підрясник, митр. Іван брав драбину і мив стіни. Це не понижувало його сану, а навпаки — підносило, і за це люди глибоко любили його.

Про його доброту може свідчити такий випадок. У зв'язку з тим, що злодії часто обкрадали храми, після кожної вечірні перевіряли з свічками в руках всі закутки Собору, чи не заховався десь злодій. Не раз витягали їх з-під столів, аналоїв, із шаф.

Під час одного такого обшуку сестриця натрапила на злодія і зчинила тривогу. Позбігалися всі, хто ще лишився у храмі. Голова злодія зав'язана була хусткою, бо була зима. Люди хотіли були побити його, але в цей час вибігає з вівтаря митр. Іван. Довідавшись від злодія, що він голодний, попросив присутніх дати йому хліба... В 1932-33 рр. кусок хліба був найкращою поживою. Щоб купити маленьку хлібину, треба було вистояти в черзі день і ніч, часом приходилось вертатися додому з порожніми руками.

У Харкові в той час були відкриті ще такі церкви: дві тихонівські, три обновленські і одна українська. Біля них завжди було багато старців і калік. Напівголі, в подертому взутті, голодні й завошивлені, стояли вони взимку біля входу. Лише в українській церкві, на вимогу митроп. Івана, дозволено жебракам стояти в притворі, не зважаючи на заборону влади.

Після кожної відправи митрополит і наш батько обдаровували їх грішми або куском хліба з треб. Самі вони і ми були завжди голодні, бо в ті часи умови священства були нестерпні. Закликаючи з амвону любити ближнього і допомагати бідному, митр. Іван перший додержувався цієї Христової науки.

На мешкання митрополитові перероблено комору, де колись складали старі речі. Наша родина мешкала в маленькій кімнатці для хористів. У ній могли вміститися лише ліжко, стіл, і кілька стільців. До того ж у тій кімнатці в усіх кутах виступали колони, і ми часто розбивали собі об них голови.

В ті часи з наказу влади багато священиків відбували примусову працю на будівництві харківського тракторного заводу. У вільні дні вони приходили до церкви помолитися і поговорити з митр. Іваном. Спали покотом на підлозі. Допомагали їм парафіяни, приносячи харчі і старий одяг.

Митр. Іван особливо був уважний до членів причету і діяльних парафіян. Дні народження і im'янини їх відзначала організовано вся парафія.

На церкву, „відділену від держави" і пограбовану, влада накладала величезні податки, що їх мусіли сплачувати парафіяни. Та не зважаючи на це храм завжди був прикрашений.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

27-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в Hotel Statler Hilton, Cleveland, Ohio в тижні від 18-го до 23-го травня 1970 року

(5)

Звіт заступниці Головного Предсідника УНСоюзу Марії Душник

This report will include the main activities of the UNA 2nd Vice President for the past four years and viewpoints on certain aspects of UNA life which might bear consideration.

The report is categorized into certain areas of her activities.

Initially, this officer wishes to report on her activity as a member of the UNA 75th Jubilee Banquet Committee in which capacity she invited the Honorable Patricia Reilly Hitt, Assistant Secretary of Health, Education and Welfare and then highest ranking woman in the Nixon Administration, to address the UNA banquet in New York on February 22, 1969. The distinguished guest, whom this officer had the honor to present, before delivering her perceptive address on Fraternalism, conveyed the personal greetings of President Richard Nixon to the UNA.

The message read as follows: The White House, Washington, February 21, 1969,

"My warm congratulations go out to the members of the Ukrainian National Association as you observe the 75th anniversary of your founding. One of the finest aspects of American life has been the ability of so many people of different creeds, races and national backgrounds to work together in the public interest. None have contributed more to this success than the members of your own organization.

"I am happy to salute the boundless talent, energy and diligence by which our citizens of Ukrainian descent have enriched our country's heritage. And I am deeply grateful for the role your membership has played in encouraging and strengthening the finest of Ukrainian traditions in America.

"Please accept my best wishes for the years ahead.

RICHARD NIXON"

In acknowledging receipt of a copy of our Ukrainian Encyclopedia, Mrs. Hitt wrote, on 3/27/69:

"Dear Mary: Many thanks for sending me the Ukraine: A Concise Encyclopedia. I will have many uses for such a reference book and I will make it available for the Office of Public Information here in HEW, as well as to the speechwriters and others who may have need for such a useful tool. Please express my sincere thanks to your Association for their thoughtfulness... Sincerely, Pat."

ORGANIZATIONAL

This officer organized 75 new members in the past four years and 154 in the last 8 — an average of about 20 annually.

One of the innovations of the UNA Women's Committee was to sponsor an organizing contest for women on the UNA's 75th anniversary. Stefania Bukshovana won the first prize, with Luba Basko and Stella Ryan, second and third.

This officer has been active for many years in the New York District Committee where she has served as English-language press chairman. In such capacity she wrote reports of each meeting for The Ukrainian Weekly, noting organizational activities and achievements of district branches and organizers. She took part in all its programs.

As UNA delegate, this officer participated in four annual meetings of the New York Fraternal Congress in New York City, of which Dr. Padoch served as president this past year. Arrangements were made by her for the appearance of Ukrainian entertainer Iryna Biskup at the recent meeting, and articles on the meetings were submitted by this officer to The Weekly.

In 1967 this officer visited our Branches 354 and 357 in Omaha, Nebraska, Branch 486 in San Francisco and 257 in Los Angeles. The vitality of these western branches was confirmed, but organizers are needed, and visits by field organizers and officers are urged. As the Ukrainian population is increasing, especially in the Los Angeles area, there is a vast growth potential which should be explored to the fullest degree. The visits were a valuable insight into our westernmost outposts and the cooperation and hospitality of the local UNAers was most gratifying. An article on this visit appeared in The Weekly.

At Newark, N.J. this officer took part in a district organizational meeting at which she appealed to the women to participate in various UNA programs, including the organizational. She presented Mrs. Bukshovana with the plaque won by her in the women's contest. Attendance at a dinner meeting of new Branch 32 in Philadelphia, Pa. served as an opportunity to meet the young college student, Anna Chomyn, who is branch secretary; we would like to see this emulated in other branches. Participation in organizational meetings in Wilkes Barre and Scranton, Pa. underscored the need for revitalizing activities in these two sectors; local problems were discussed. This officer attended a meeting also for Cultural Courses students at Soyuzivka at which possibilities were explored for their organizational participation in the UNA.

Another organizational effort of this officer was correspondence with Mr. T. Chomyszyn and Dr. B. Iwanytzky of Buenos Aires about the UNA becoming active in Argentina. (There had been some previous correspondence.) A committee was formed in the Argentine capital and it was decided the UNA had a future there. At the conclusion of the World Congress in November 1967, at which the two above named gentlemen were delegates, this officer brought them to the UNA office to discuss the matter with other executive committee members. Subsequently, Dr. W. Gallan during his trip to Argentina studied the feasibility further.

This officer participated in New York City in the second conference of the four Ukrainian fraternal organizations (UNA, Providence, Ukrainian Workingmen's Assn. and Ukrainian National Aid Assn.) at which the UNA was host. UNA President Joseph Lesawyer presided and many mutual problems were discussed.

In 1967 this officer participated in the Secretary Courses held at Soyuzivka, which provided training for novices and refreshers for others.

This officer attended all UNA Executive Committee meetings during the four years and all annual meetings at Soyuzivka.

WOMEN'S ACTIVITIES

We are living in a volatile and progressive era, far removed from the day when the first woman delegate came to a UNA convention and the chairman opened the conclave of the august body with the words, "Shanovni delehaty i ty babo!"

Notwithstanding the fact that females constitute approximately 40% of the UNA membership, the role of UNA women is still not being realized to any appreciable degree. True, the UNA By-laws provide for a female vice president and at least two female advisors (this term there were four), but women are considered equal, mainly, as far as organizing members and collecting dues are concerned. At one time many all-women branches flourished and years ago UNA women's other function was to serve as fund-raisers for various causes.

However, women contributed greatly and are contributing to the growth of the UNA. In 1969, for example, eight women became UNA Champions, with 25 or more members. The 1969 top woman organizer, Luba Basko of Detroit Branch 94, organized 53 members; 19 women became UNA Builders, with 10 or more members — altogether, 27 women organized 424 members, plus those who organized less than ten, of which there is a goodly number as well.

Some steps have been attempted to reach more women and expand their participation in the UNA. One of the first endeavors of this officer, who is charged with women's activities, was to arrange, with the encouragement of UNA Editor-in-Chief Anthony Dragan, for articles by our five women officers for a Women's Page of the Tribuna, the first of which appeared in December 1966. Subsequently, articles appeared in other issues on diverse phases of the UNA. The late Ludmila Ivchenko, noted journalist-author, contributed an article on the UNA's 75th anniversary.

Many articles were contributed to the pages of The Weekly by this officer on various events and themes — Women, Wealth and Insurance, The UNA and American-Born Ukrainians; on the occasion of the 35th anniversary of The Weekly, this officer wrote an article, The Ukrainian Weekly and UNA Women; for the 1969 Jubilee Almanac she wrote UNA Benefits to Women Over the Decades, and so forth.

A total of 77 articles was submitted by this officer during the past four years to The Weekly and Svoboda.

In 1967 at the first annual meeting of this term, the Women's Committee of the five UNA women officers — Vice President Mary Dushnyck and Advisors Ann Dubas, Anna Chopek, Maria Demydchuk and Helen Olek — outlined several areas of activity for UNA women. A UNA Women's Day program at Soyuzivka was planned for the following year, and in October 1968 a program was held on the occasion of the 75th anniversary of Svoboda and 35th of The Ukrainian Weekly. Editors Bohdan Krawciw and Zenon Snylyk, who represented the two publications, offered greetings, while Mrs. Ivchenko, the main speaker, delivered an address on Ukrainian women in journalism, which appeared later in Svoboda. A telegram was received from the Republican candidate for President, Richard Nixon. The 300 guests were entertained by the Ukrainian Folk Dancers of Astoria, directed by Elaine Oprysko, and a women's quartet, organized by Natalya Chomanczuk. UNA literature was available to the public.

At the second Women's Day program at Soyuzivka in October 1969, on the occasion of the UNA's 75th anniversary and to honor UNA women who helped build Soyuz, greetings were received from the Treasurer of the United States, Dorothy A. Elston, which read as follows:

"My heartfelt best wishes go out to the Ukrainian National Assn. to its thousands of women who have worked with dedication to build and sustain a meaningful organization with such high ideals. I know several Ukranians whose friendship I cherish, and through them I have learned to know, love, respect, and understand your people. My warmest thoughts will be with you on the occasion of your 75th anniversary.

"Dorothy Andrews Elston, Treasurer of the United States."

A message also came from Betty S. Martin, Director of the Women's Division of the Institute of Life Insurance.

Speakers were Ulana Lubovych, noted writer, and Helen Smindak, publicist and former Ukrainian Weekly editor. Accordionist-singer Iryna Biskup entertained. Plaques were presented personally to Maria Malevich, former UNA Vice President, and to Anna Chomyn, youngest UNA secretary. Plaques were awarded to three other former UNA women vice presidents — Julia Bavolack, Genevieve Zerebniak and Anne Herman, and to Canadian organizer Sofia Kucyj and Antosia Chuprun, UNA secretary with longest record of service. (Several of our women secretaries are in their seventies!) Plaques and cash prizes were awarded to the three membership contest winners: S. Bukshovana, L. Basko and S. Ryan, as stated. UNA leaflets and material were displayed.

Another project of the UNA Women's Committee was the Pen Pal program whereby letters are sent to Ukrainian servicemen in Vietnam. This officer wrote two articles for The Weekly and addresses were supplied to correspondents upon request. Cards were sent last Christmas by this officer to our soldiers and she received replies from several of our boys in Vietnam who appreciated being remembered.

At the UNA 75th anniversary celebration program in Lakewood Park, Pa. this officer was interviewed on the radio about the UNA and UNA women. She was also interviewed by Walter Sochan for the "Voice of America" broadcast to Ukraine regarding Ukrainian American women in the UNA and in women's organizations. In Wilkes Barre on Mother's Day in 1967 she delivered an address entitled, "The Role of UNA Mothers and Women in the Community."

A call was issued by this officer in the Tribuna of April 1, 1970 to UNA women, especially delegates, to organize at least ten members before the Convention, to distribute the UNA Drug Addiction leaflet by Dr. M. Danyluk, and to obtain subscriptions to Svoboda, The Weekly and Veselka.

YOUTH AND SPORTS

This officer has endeavored to keep contact with the youth and to foster its participation in UNA programs and sports. She donates a trophy to a young tennis player for sportsmanship and playing potential at the annual tennis tournament at Soyuzivka, and urges youngsters to enter UNA sports competition. She would like to see more junior girls competing in tennis.

This officer tries to promote the interest of youth in the UNA through UNA publications and activities; as a member of the Scholarship Committee she informs the youth of UNA scholarships available.

This officer addressed members of the Fordham University Ukrainian Students Club, explaining the role and contributions of the UNA to our community and the advantages and benefits of belonging to the UNA.

Contact with the youth at Soyuzivka includes participation in the Cultural Courses, by addressing classes and taking part in the banquets, concerts and graduation ceremonies at the conclusion of the Courses; also taking part in the children's camps opening and closing ceremonies and programs.

To acquaint American youth with our publications, this officer has placed the two English-language issues of Veselka, our outstanding children's magazine, in the Children's Section of the Brooklyn Main Library.

This officer attended the UNA-sponsored soccer match at Harrison, N.J. between the Scottish Dundee team and an All-Ukrainian team.

In 1966 this officer was presented with a plaque by the Carpathian Ski Club (KLK) for cooperating with it since 1956, when the first tennis tournament took place at Soyuzivka. In 1965 she received a plaque for all ten years of consecutive competition in these tournaments. (She has now 14 years of consecutive competition.)

PARTICIPATION AND REPRESENTATION

This officer has taken part in several UNA programs and has represented the UNA at events of other groups; mention will be made of a few.

The various programs connected with the celebration of the UNA's 75th anniversary are recalled, beginnig with the banquet in New York, at which this officer was glad to be of service by arranging for Mrs. Hitt's appearance and for Governor Rockefeller accepting our invitation to serve on the 75th Jubilee Honorary Committee, then the opera "Anna Yaroslavna" at Carnegie Hall and the ceremonies at Shamokin, Pa. — the Moleben, the dedication of the UNA plaque, the banquet and the program at Lakewood Park.

Participation in the various events connected with the visit of Cardinal Slipyj to Canada and the U.S. were especially noteworthy — in Toronto, the Mass and UNA reception; at Soyuzivka, the Moleben; the Mass in Philadelphia and in St. Patrick's Cathedral, New York, and in the Singer Bowl.

This officer participated in another historic event by serving as UNA delegate to the World Congress of Free Ukrainians (WCFU) and acting as hostess to delegates who visited Soyuzivka; delivering a lecture at the Public Relations panel at the women's session; arranging an exhibit in a bank opposite the United Nations, with Ukrainian mannequin welcoming delegates to the World Congress, with bread and salt, and signs in window welcoming delegates and inviting the public to the rally at the old Madison Square Garden and to the Ukrainian Institute of America folk art exhibit; marching outside the United Nations and the demonstration near the Soviet mission; writing articles on the WCFU and Ukrainian historical background for publications of General Federation of Women's Clubs, the world's largest women's organization, and National Council of Women of U.S., which are read by women leaders throughout the world.

Another "first" for this officer was attendance at Canada's National Ukrainian Festival in Dauphin, Manitoba — the UNA Mass at Valley River celebrated by Metropolitan Hermaniuk, meeting Ukrainian Canadian women, the programs and exhibits, the parade, the UNA booth, the radio interview — all added up to an exciting experience. The UNA's further participation, especially in the Valley River Mass, is recommended. (It was at Valley River that the first Ukrainian Mass was said by Father Nestor Dmytriw, second editor of Svoboda, 73 years ago.) Two articles by this officer on the Festival appeared in The Weekly.

Participation as UNA delegate to the 9th and 10th Congresses of the Ukrainian Congress Committee of America were worthwhile. At the 9th this officer served as English-language secretary, and at the 10th was on Internal Affairs Committee, worked on its resolutions, and was elected to UCCA Policy Board.

The annual participation as UNA representative at the sports tournament on Labor Day weekends is a noteworthy event, with Ukrainian tennis players and swimmers from all over the U.S. and Canada converging on Soyuzivka — meeting with the youth and public, presenting trophies, accepting plaque presented to UNA by Association of Ukrainian Sports Clubs of North America for UNA's promotion of sports among Ukrainian youth; attendance at UNA Day and Miss Soyuzivka Day annually at Soyuzivka.

Also noted are participation in 50th anniversary of UNA Branch 194, New York (wrote article for Weekly) and at 50th anniversary of Ukrainian Independence program in Washington, D.C. in 1968; at 40th anniversary of OUN in Ellenville; at 25th of UUARC (this officer had been a member of its first executive board) and at 20th of SFUZO (wrote article for Weekly) both in Phila.; at 20th of Plast, New York; at several SUMA events in New York; at UNA Pennsylvania Day at Lehighton, etc.

This officer served on the UNA Women's Committee (of which she is chairman), the Scholarship, Sports and Cultural Committees, although she participated in only one meeting of the last-named; all Executive Committee members are on the Cultural Committee.

COMMUNITY ACTIVITIES

This officer, like others, is involved in community and voluntary programs which evolve to the benefit of the Ukrainian community.

As public relations chairman of the Ukrainian National Women's League of America (UNWLA), or Soyuz Ukrainok Ameryky, she participates in its projects relating to her area. For example, in connection with the opening of the UNWLA Ukrainian Folk Art Museum in the Ukrainian Institute of America, in New York City, this chairman issued a press release and held a press conference. News items on the Museum appeared in the N.Y. Times, Daily News, CUE Magazine, and over radio stations, the "Voice of America," "Radio Liberty," etc. She also arranged for American and ethnic women leaders to take part in the preview opening of the Museum.

She helped UNWLA form an ad hoc committee of exile women's organizations in New York City, which issued a joint Memorandum on Human Rights. Twelve groups, called the United Organizations of Women from Central and Eastern Europe, were signatories, including SFUZO. She coordinated mailing of the Memorandum to United Nations Missions and delegates to International Conference on Human Rights in Teheran and to U.S. legislators; had Memorandum placed in Congressional Record.

Attended General Federation of Women's Clubs conventions as UNWLA or Women for Freedom delegate, participating in all international parts of program, delivering reports or greetings, and writing articles for its international magazine, which is sent to 60 countries. In 1969 presented on behalf of UNWLA to Mrs. Walter Magee, GFWC president, Lesya Ukrainka book, "Spirit of Flame," in Cleveland Cultural Gardens in front of statue of Lesya Ukrainka. Arranged with National Council of Women of U.S. tours of Ukrainian Folk Art Museum and pysanka demonstration at Ukrainian Institute of America for women connected with United Nations, consulates, etc. This year women from 18 countries attended. Arranged folk art exhibits in banks and libraries.

Participated in Captive Nations Week programs, issued statements and press releases by Women for Freedom, of which she is secretary, and arranged for reprinting in Congressional Record.

Active in Republican Party: am member of Heritage Groups Women's Advisory Council; in 1968 served on Women for Nixon-Agnew National Advisory Committee; was a chairman of United Citizens for Nixon-Agnew Ukrainian Committee in New York; attended Inauguration of President Nixon; elected a vice president of newly formed Ukrainian National Republican Federation; attended with officers of said group meeting with Republican National Committee chairman Rogers Morton, meeting of Heritage Groups Women, and Republican National Leadership Conference, in Washington, D.C.; attended receptions at White House at which President Nixon and Mrs. Nixon were present. On Board of Directors of Republican Business Women of New York City.

Now on committee for presentation of Roma Pryma ballet "Kvit Paporoti" on May 24 at Brooklyn Academy of Music for benefit of UUARC aid to Ukrainian earthquake victims in Yugoslavia.

RECOMMENDATIONS

The UNA is an ever developing and expanding organization in its activities and in its services to its members, but there is room for improvement, as with everything else in life. One of the inequities which should be corrected immediately is the difference in aid given to ill UNA women members from that given to men, although both pay equal dues. The sick benefit could be increased for both. We give generously to other organizations; let us treat our own members beneficially too.

This officer would welcome a woman editor for a regular UNA Women's Page to rally the women in the UNA.

To stimulate interest in the District Committees, officers from outside their own areas could be sent to other districts to induce better attendance at meetings; participants would like a different "actor" on the scene occasionally.

Women could be asked to attend more events and/or meetings on local and national levels.

There is necessity for improvement and expansion of facilities for the children's camps and Cultural Courses; special programs and recreation rooms at Soyuzivka for the youth. A social director at Soyuzivka. Improved living quarters for Soyuzivka workers.

More scholarships to be offered by UNA to deserving students.

Rates for Svoboda and Weekly to be increased. Veselka be distributed more widely by subscriptions and free copies, and the English-language issues placed by our women in children's sections of local libraries wherever possible. Endeavor to obtain more subscriptions to Svoboda and Weekly, especially among those outside the Ukrainian community.

UNA consider sponsoring a home for aged, with nursing facilities; UNA centers where there are large concentrations of Ukrainians.

Special programs to capture the interest of the youth and to engender its entry into UNA and bring back those who have left the fold — exhibits of young artists' works, literary contests, musical programs by the youth, etc.

To have the UNA in view and in mind every day of the year, the UNA issue a UNA wall calendar, artistically done, to be available to members and the public. An annual contest could be held for the best design.

One of the most critical aspects of our life is the drug menace. UNA women should be in the forefront of the battle to fight this blight which is threatening our youth. One immediate step which can be taken by our women is to distribute in their branches and local communities the UNA leaflet on Narcotic Addiction, available in English and Ukrainian.

UNA women, including officers and members, should become involved in their communities as volunteers and become known as a vital force for community improvement... in the Parent Teachers Associations (PTA), in the fight against violence, crime, and lack of morality in Mass Media (films, TV, magazines), air pollution control, conservation, beautification, pure food, etc.

ROLE OF UNA WOMEN

This brings us to the role of women in the UNA — both in the U.S. and Canada. Besides organizing members and collecting dues in their branches, women would like to serve and cooperate in other areas of the organization, if given the opportunity. Out of 29 district committee chairmen there are five women serving in that capacity.

Although in most insurance companies, women members are in the minority — about 30% — in Soyuz almost 40-45% of the membership is female, with a sizable number active organizationally. In general, women are discharging their obligations, but are they enjoying all their rights?

As one American woman put it, "we outnumber the men in this world, we control the wealth of the world, we produce the children in this world, why shouldn't we exert ourselves and become part of the leadership group that influences our lives with their decisions?" Those words can be translated into UNA language very easily.

Womanpower is being overlooked by our organization. If we don't have many of the more active women in the UNA, perhaps it is because they feel they will not be given sufficient wing-spread. Womanpower is a potential reservoir of action and accomplishment of which the UNA should avail itself for its future growth and development and for the good of the organization and our people. There is an area of opportunity for women in the UNA and they should not be stifled but encouraged to exercise their rights as well as meet their responsibilities. They are a large majority in the UNA and their capacity to contribute to the UNA is unlimited. The UNA should not be deprived of this vast untapped reservior of strength.

This officer, as other UNA women, would like to do her utmost for our Soyuz, the foremost Ukrainian organization in the world. UNA By-laws provide that the duties of the female Vice President "shall be to conserve the interests of the Subordinate Assemblies of female members and to perform such other duties as may be directed by the Supreme President." Regrettably, she has not been called on to visit any all-female branch. If one is to "conserve the interests," one should meet with the members of such branches and discuss common problems, solutions or improvements.

(Продовження на стор. [illegible])

Звіт заступниці Головного Предсідника УНСоюзу Марії Душник

(Продовження зі стор. 3-ої)

At the 1968 annual meeting a resolution was made by Peter Pucilo, UNA Treasurer, to give the female Vice President some specific duties, but this was not passed.

Although Canada has but 10% of the UNA membership, it does have a Vice President (male) with an office and specific duties. However, 40% of the UNA female membership is not thusly recognized. Lip service is paid to women by having a female Vice President and at least two women Advisors, but women do not even have their representative at UNA headquarters. When a woman is suggested for some duty or post, one is apt to hear that we never had a woman there before, instead of that we might have one now.

More women Advisors in the Supreme Assembly would be a step forward in ameliorating this condition. It is rather disheartening not to be able to report that more is being accomplished for the interests of our women. But hope springs eternal in the human heart.

However, heartfelt thanks are expressed to those who have cooperated with this officer during the past four years and have helped her in her efforts to contribute in some measure to the development of our organization.

FRATERNALISM

Last but not least, let us remember and practice the Spirit of Fraternalism — Braterstvo! The UNA was built around Braterstvo. And though we are involved in many commendable projects, the Spirit of Fraternalism should never be forgotten — it should reach each and every member, officer and worker in our UNA organization, which should serve as a beacon of enlightened idealism, progressive vision, greatness of spirit, and fraternalism toward all.

ДОРОГІ ПАНІ И ПАНОВЕ ДЕЛЕГАТИ!

До тих з Вас, що краще розуміють по українськи, як по англійськи, бажаю додати декілька слів у нашій дорогій, матірній мові. Як дуже я бажала б так добре володіти нею, як мовою англійською, яку мене навчили в школі, бо я народилася у цім, американськім краю. І я стараюся збільшити цей мій скарб української мови і може, за Божою і Вашою допомогою, на черговому мойому виступі, зможу вже промовляти, коли не вповні українською мовою, то бодай пів-на-пів, чи як Ви часто жартівливо говорите: „геф на пів". І ще на мою „оборону" хочу сказати, що наш син Марко також говорить по українськи.

В свойому звіті я подала мою різномаïтну, чотирорічну працю в УНСоюзі, а також в Союзі Українок Америки та в багатьох американських установах, в яких я ширила добре ім'я українців і приєднувала приятелів основної нашої справи — української незалежности і державности. Для цієї справи я буду дальше працювати. Пост заступниці головного предсідника УНСоюзу дає мені для цього виїмкову нагоду.

Дякую за Вашу увагу до моїх слів і бажаю всім учасникам конвенції, а передусім жінкам-союзянкам, якнайкраще провести конвенційний час!

Звіт заступника Головного Предсідника УНСоюзу Богдана Зорича

В системі УНСоюзу Канада займає своєрідне, окреме місце й окрему звітну позицію. Ця виїмковість випливає з географічного положення і демографічних властивостей української спільноти в Канаді, яка почала в цій країні творити дещо відмінніше своє суспільно-громадське життя, його організаційно й структурально оформлювати більш зближено до форм національного життя на рідній землі, щоб вкінці тому тридцять років завершити його координуючим центром Комітетом Українців Канади.

Така, здавалося б, зрізничкованість построєного життя українських поселенців у Канаді і в дечому відмінність організаційної системи від наших братів і сестер у З'єднаних Стейтах Америки, які вчасніше започаткували організацію власного життя і почали надавати йому виразних ідейних основ, могли б у декого викликати підозру певної різниці прямувань до національно-політичної цілі та зберігання, творення і розбудови культурно-духових цінностей обох наших спільнот на північно-американському континенті.

Хоч наша історія багата, як на зовнішні, так і на внутрішні удари ворогів і своїх таки „незрячих братів", які розколювали творчу думку, послаблювали національну енергію і великі задуми та змагання наших історичних постатей закінчували загально-національною катастрофою, то все таки ця сама історія нотує теж багато гідних, прикладних і будуючих подій, коли наш нарід і наші люди переживали в житті не тільки моменти великого занепаду, кризи і найбільшого знесилля, але, як повноцінні громадські одиниці, з очайдушною відагою переборювали кризу, творили моменти найбільшого піднесення і розквіту сил і ці сили з нечуваною енергією кидали у працю, творчість, життьову боротьбу і доконували найбільших діянь свого життя.

Такою найзамітнішою історичною подією для українських поселенців на обох теренах була поява ідейного ініціятора Українського Народного Союзу, „Свободи", яку о. Григорій Грушка тому 77 років прирік посилати даром до кожної української читальні в Америці, і яка впродовж усього свого існування була ідейним виразником Українського Народного Союзу і безперебійно служила і служить українській спільноті не тільки в З'єднаних Стейтах Америки і Канади, але по всіх континентах, куди історична доля загнала українську людину. За той пройдений час, на сторінках „Свободи" чергувались різні події із хроніки фактів широкого русла, яким неслися стихійні хвилі українського життя на материку й поза його межами. Для усіх явищ українського побуту, для фактів із політично-визвольної боротьби українського народу та для усіх мартирологій його історії включно до радісно-хвилюючих процесів життя, „Свобода" була справжнім джерелом інформації, досвідченим керівником і виховником, була „СЛОВОМ НА СТОРОЖІ".

Видвигнувши ідею створення Українського Народного Союзу, яку здійснено 22 лютого 1894 р., якого творчо-пройдений великий етап праці так торжественно відзначувала минулого року вся українська спільнота різножанровими імперзами, щоб підкреслити цей факт, коли „Свобода" і УНСоюз, окрилені однією ідеєю, пішли дружньо в похід, несучи для української беззахисної робітничо-еміграційної першої гущі національне і соціяльно-економічне освідомлення.

Ще на добре не оформилась повнота думки організаційної системи Українського Народного Союзу в басейні твердого вугілля у пенсильвенійському містечку Шамокіні, ще змагались із собою на тому просторі застрашаючі ворожі сили, як національна несвідомість, як гірка спадщина національно-політичного поверх 300-літнього підневільного життя українського народу, а вже з другої сторони серед тих же самих людей тисячолітній кривавий епос української історії довершує на чужій землі певних внутрішніх зламів і метаморфоз, що ворушать приспане сумління української еміграційної людини й зроджують потребу організаційної самооборони.

У тому саме найбільш критичному часі при кінці 19-го сторіччя точніше — в 1897-му році ідея Українського Народного Союзу і його речника „Свободи", незбитими шляхами, лісовими стежинами, що проходили над небезпечними й непровіреними ріками, потоками й багнами, продіставалась до перших українських скупчень у Канаді, яких доля загнала на кілька сотень миль на північ від Вінніпеґу в околиці містечка Давфин, у так звану нову Теребовлю над Велей Рівер. Туди саме серед геройських трудів, редактор „Свободи" о. Нестор Дмитрів продіставався в ці нікім не опановані лісисті і водяні простори, відшукав наших перших нещасних еміґрантів, ніс для них слова потіхи, інформував про події з рідної землі — України, христив їхніх дітей і там теж відправив для них першу Св. Літургію. Він залишав їм офіціоз УНСоюзу „Свободу" і тим самим знайомив українців у Канаді з цією організацією та подавав інформації про життя їхніх братів на півдні від Канади.

Досі у працях історичних дослідників української еміґрації, написані монографії про видатніших керівників і організаційні постаті та про творців українського життя у Канаді згадується про УНСоюз як організацію загально-українського характеру, як реалізатора організаційної праці всього нашого життя на північно-американському континенті і як ідейного виразника всіх культурних і національно-політичних прямувань української спільноти поза рідними землями.

Я дозволив собі на довший вступ тому, щоб розвіяти всякі підозри про відмінні тенденції українських союзовців у Канаді відносно УНСоюзу. У програмі розбудови УНСоюзу в Канаді на першому місці чоловими завданнями є: створення одного міцного керівного центру УНСоюзу, а не його послаблювання, одного сильного центрального керівництва — Головного Екзекутивного Комітету.

Звітування

КАНАДСЬКА СТАТИСТИКА НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ТАБЛИЦЯ Ч. 1.

Нові члени, суми їх забезпечення і пересічні суми забезпечення за час: від 1 січня 1966 до 31 грудня 1969 рр.

Рік	Нові члени	Сума забезп.	Перес. сума забезп.
1966	1,154	$ 2,585.600	$ 2,240
1967	980	2,538.500	2,590
1968	791	2,088.500	2,744
1969	862	2,257.000	2,619
	3,787	$ 9,469.600	$ 2,500

СТАН АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ У КАНАДІ НА 31 ГРУДНЯ 1969

Активні члени 8,600 забезпечені на $ 14,699,500 $ 1,709.24

Члени активні, на виплаченому забезпеченні і на безплатному продовженні 31 грудня 1969 р.

Усіх членів 9,113 забезпечені на $ 15,075.971 1,654.44

Порівняння скількости членів і сум забезпечення із станом 31-го грудня 1965 р.

1965 було членів 7,806 забезпечені на $ 9.541,343 $ 1,222

Чистий прихід за 4 роки 1,307 членів $ 5,534,628

Після покриття усіх витрат Канада за останній період часу збільшила своє членство на:

1,307 членів, а суму забезпечення усіх членів збільшила на $ 5,534.628.

НАШІ ВТРАТИ

Вгорі наведені цифри виказують тільки чисті прибутки, але наша праця в Канаді, наші Відділи й членство понесли теж і втрати за 4-річний звітний час, тобто за час останньої конвенції Канада від 1 січня 1966 до 31 грудня 1969 внаслідок смертних випадків, виплачення дозрілих грамот, виплачення грошових зворотів та переходу на безплатне продовження і на виплачене забезпечення:

2,480 членів із забезпеченевою сумою $ 3,934,972, що в пересічній висоті дає $ 1,586.

Основніше простудіювати першу таблицю стану членства в УНСоюзі канадських союзовців, то ради самої об'єктивности треба признати, що Канада докладала багато зусиль і старань, щоб з гідними вислідами закінчити чотирорічний етап своєї організаційної творчої праці.

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ ЧЛЕНІВ ПІСЛЯ ДЕПАРТАМЕНТІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА РОКИ: 1966, 1967, 1968 і 1969

Активні члени	1966 число членів	сума забезп.	1967 ч. членів	сума забез.
Мол. Деп.	2,536	$ 2,287.500	2,675	$ 2,508.000
Дорослі	4,816	5,638.950	4,941	6,159,600
Акц. Забезп.	614	3,070.000	797	3,985,000
Разом активних чл.	7,966	$ 10,996,450	8,413	$12,652,600
Молодь на випл. забезп. і безплатному продовженні	151	$ 112,484	170	$ 132,003
Дорослі на випл. забезп. і безпл. продовженні	244	179,000	284	231,946
Разом усіх членів	8,361	$ 11,287,934	8,867	$13,016,549

Активні члени	1968 ч. членів	Сума забезп.	1969 число членів	сума забез.
Мол. Департ.	2,637	$ 2,534.000	2,559	$ 2,579,000
Дорослі	4,944	6,442,100	5,099	7,110,500
Акц. Забезп.	909	4,545,000	1,002	5,010,000
Разом актив. членів	8,490	$ 13,521,100	8,660	$14,699,500
Молодь на випл. забезп.		$ 139,424	178	$ 144,424
і безпл. продовженні	172	244,685	275	232,047
Разом неакт. члени	464	384,109	453	376.471
Разом усіх членів	8,954	$ 13,905,209	9,113	$15,075,971

Як уже сказано в таблиці ч. 1 і як виказують таблиці чч. 1 і 2, за останні чотири роки Канада, покривши всі свої втрати в членстві і в числі 2,480 членів, що потягло теж і знижку забезпеченевої суми на $ 3,934,972 — зуміла за протяг останнього чотирорічча збільшити стан свого членства на 1,307 членів, а забезпеченеву суму піднести на $ 5,534,628.

Нові члени в Канаді і суми їхнього забезпечення в останніх 12-ох роках (промежуток 3-ох Конвенцій)

ТАБЛИЦЯ Ч. 3.

Рік	Число зорган. членів	Висота забезп.	Пересічна сума забезп.
1958	599	$ 638,000	$ 1,065
1959	642	748,000	1,165
1960	455	626.500	1,376
1961	817	1,051,500	1,287
Разом зорг. після 24 Конвенції	2,513	$ 3,064,000	$ 1,219
1962	474	$ 651.500	$ 2,381
1963	665	1,583,500	2,381
1964	521	1,257,000	2,412
1965	808	1,440,000	1,782
РАЗОМ	2,468	$ 4,932,000	$ 2,000
1966	1,154	$ 2,585,600	$ 2,240
1967	980	2,538,500	2,590
1968	791	2,088,500	2,744
1969	862	2,257,000	2,619
РАЗОМ	3,787	$ 9,469,600	$ 2,500

Коли глянемо на ріст членства, висоту його забезпечення, а передусім на збільшення кожного року пересічної суми забезпечення члена в Канаді за два перші, виказані в табелях, конвенційні періоди (від 1 січня 1958 до 31 грудня 1961 і від 1 січня 1962 по кінець грудня 1965), то побачимо, що Канада постійно виказує тенденцію поступу, збільшення усіх відтинків союзового життя і постійно закінчує конвенційні чотирорічні бляски видними, замітними і високими надвишками.

Треба при тому пам'ятати, що в цих двох конвенційних періодах, ми ще не мали етатових постійних і обласних організаторів, не мали теж, бодай, після 24 Конвенції УНСоюзу таких родів забезпечення як Ацидентові та Термінові, які після їх прийняття стали могутнім чинником збільшення висоти забезпечення усього членства УНСоюзу. До обговорення цих важливих елементів асекурації я ще повернуся, коли даватиму загальну характеристику організаційної праці в Канаді й дальших можливостей розвитку УНСоюзу в цій країні.

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ І СУМИ ЇХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ОСТАННІХ РОКАХ

(Члени активні і на виплаченому та продовженому забезпеченні за час: від 1958 по кінець 1969 р.)

ТАБЛИЦЯ Ч. 4.

Рік	Число всіх членів	Сума забезп.	Пересічна сума забезп.
1957	6,055	$ 4,567,594	$ 754
1958	6,509	4,994,518	768
1959	6,592	5,347,550	821
1960	6,960	5,886,118	845
1961	7,411	6,620,897	893
Збільшення за 4 роки	1,356	$ 2,053,303	$ 1,514
1961	7,411	$ 6,620,897	$ 893
1962	7,400	6,807,866	920
1963	7,493	7,838,691	1,046
1964	7,492	8,605,892	1,148
1965	7,806	9,541,343	1,122
Зріст на	395	$ 2,920,446	
1965	7,806	$ 9,541,343	$ 1,122
1966	8,361	11,287,934	1,350
1967	8,867	13,016,549	1,468
1968	8,954	13,905,209	1,553
1969	9,113	15,075,971	1,654
ЗРІСТ НА	1,307	$ 5,534,628	

КОМЕНТАР НА ОСНОВІ СТАТИСТИКИ І ЧИСЕЛ

Від 1 січня 1958 року по кінець грудня 1969 року — отже за повних 12 років організаційної праці Канада збільшила своє членство на 3,058 членів, а забезпеченеву суму збільшила на $ 10,508,377.

Враховуючи невеликі організаційні кадри, якими Канада диспонує ,враховуючи своєрідну організаційну і фінансову політику Головного Екзекутивного Комітету у відношенні до Канади й реалізації її завдань, вчисляючи такі труднощі як: віддаль організаційних осередків в Канаді, що досягають кілька тисяч миль віддалення від координуючого центру, вкінці невистарчальна скількість оперативних організаторів і браку заінтересування їх збільшити, то виказані досягнення Канади для добра й розбудови УНСоюзу є імпонуючі й вони творять в загальному організаційному балянсі видну і почесну позицію.

СКРІПЛЕННЯ СКАЗАНОГО ДОСІ:

Щоб не пропустити цифер із запам'ятання, підкреслюю найважливіше

Канада за останній чотирорічний період своєї діяльности може виказатися такими реальними вислідами:

1966-ий рік збільшив членство на 555 членів,
а суму забезпечення підніс на $ 1,746,591
1967-ий рік збільшив членство на 506 членів,
а суму забезпечення підніс на $ 1,728,615
1968-ий рік збільшив членство на 87 членів,
а суму забезпечення підніс на $ 888,650
1969-ий рік збільшив членство на 159 членів,
а суму забезпечення підніс на $ 1,170,762

ПОРІВНАЛЬНА СТАТИСТИКА (ЦИФРИ ГОВОРЯТЬ)

На сторінці 43 Протоколу XXVI Звичайної Конвенції Українського Народного Союзу д-р Я. Падох, звітуючи про УНСоюз в Канаді, на основі подаваних ним таблиць, пише таке: „Нижче подані таблиці показують, що за повне чотирорічча канадійський УНСоюз збільшився тільки на 395 членів, тобто пересічно зростав на сотню членів кожного року. Десь далеко за горами залишилися канадійські мрії дійти швидко до 10,000 числа, а там далі конкурувати з цілим УНСоюзом ЗСА".

Опісля наступає примирливіший тон і позитивніше ствердження звітодавця: „Треба сподіватися, що давній розмах канадійських відділів повернеться, а відсоток росту канадійського УНСоюзу знову буде бодай у двоє більший від зросту цілого УНСоюзу".

Після дальшого обговорювання УНСоюзу в Канаді й дальшої статистики, головний секретар п. д-р Я. Падох подає, що на 31 грудня 1965 р. „сьогодні число членів канадських відділів становить 9% усього союзового членства, а загальна сума їх забезпечення, яка перейшла 9 і пів мільйонів долярів, становить 12% усієї забезпеченевої суми УНСоюзу".

Це саме твердження й подібні статистичні дані інших доповідачів та звітодавців про Канаду, про розвиток і поступ УНСоюзу в цій братній країні та рівночасно ці ствердження про незрозумілу і неоправдану для нас канадських союзовців тривогу за дещо повільну розбудову цієї першої і передової української організації серед української спільноти в Канаді, дають мені не тільки моральне право, але теж і союзовий обов'язок спростувати помилковість таких непровірених інформацій і виказати справжніми статистичними даними зовсім ясніше справжнє зеркало стану УНСоюзу в Канаді і насвітлити широке русло, яким пливе й пульсує організаційний змаг і творча дія канадських союзовців за прискорену розбудову нашої союзової організації. Та не шукаймо причин невдач усіх запланованих організаційних програм і приспішеного модерного росту інституції тільки в союзовій системі в Канаді. Відповідальність за стан УНСоюзу на даному відтинку в усіх аспектах поносить уся система УНСоюзу, а передусім керівні чинники цієї важливої економічно-громадської української організації. Та про це, мабуть, доведеться ще заговорити дуже синтетично й сконденсовано.

Статистики й подавані табелі забезпеченевими компаніями чи організаціями відтворюють реальний стан руху членства чи самого майна, тобто подають справжній балянс праці і маєткового стану своєї інституції тоді, коли беруть при порівняльних таблицях свого членства в промежутку якогось часу до уваги такі основні елементи:

1) скількість зорганізованих членів,
2) висота забезпеченевої суми,
3) рід-клясу грамоти,
4) висоту вплачуваної премії за вибрану грамоту.

Тільки на основні використання усіх цих чотирьох елементів можна робити порівняльні таблиці й говорити про сповільнення темпа організаційної праці чи про послаблення розвитку організаційного життя.

ОСЬ КІЛЬКА ПРИКЛАДІВ АКТИВНОЇ ПРАЦІ СОЮЗОВИХ ДІЯЧІВ У КАНАДІ

— на основі орієнтаційних табель відсоткових порівнань між УНСоюзом у ЗСА, а УНСоюзом у Канаді. Всі порівнання та зіставлення брані з дати 31 грудня 1969 року.

ТАБЛИЦЯ Ч. 5.

Активні члени.

УНСоюз без Канади начисляє активних членів	66,923
УНСоюз у Канаді начисляє активних членів	8,660
Усіх разом активних членів УНСоюз начисляє:	**75,583**

Цифра активних членів у Канаді 8,860 у відношенні до скількості активних членів у ЗСА 66,923 творить 12.94%

АКТИВНІ І НЕАКТИВНІ ЧЛЕНИ

Усіх членів без Канади УНСоюз начисляє в ЗСА	70,994
УНСоюз у Канаді начисляє всі хчленів	9,113

Всі члени в Канаді 9, 113 у відношенні до всіх членів у ЗСА — 79,994 творять 11.39%.

Зовсім інакше відношення виходить при порівнанні сум забезпечення.

СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Сума забезпечення активних чл. у ЗСА виносить	$ 71,841,292
Сума забезпечення активних чл. у Канаді виносить	14,699.500
Разом:	$ 86,540,792

Сума канадських активних членів далеко вже відсотково випередила суму активних членів із ЗСА і піднесла це відношення забезпеченевої суми в користь Канади на 20%, що творить одну п'яту (1/5) усієї забезпеченевої суми активних членів УНСоюзу в ЗСА, яких число, як уже сказано, виносить $ 71,841,292 забезпечення.

СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКТИВНИХ І НЕАКТИВНИХ ЧЛЕНІВ І ЇХ ПОРІВНАННЯ

Сума забезп. усіх членів УНСюзу в ЗСА виноситьо	$ 81,257,912
Сума забезп. усіх членів УНС в Канаді виносить	15,075,971
Разом:	$ 96,343,883

У відношенні до забезпеченевої суми в ЗСА — Канада творить 18.56%

Ще для закінчення звітувань цифрами слід подати два порівнання, а це:

1. ВІДСОТКОВЕ ВІДНОШЕННЯ ОБОХ ТЕРЕНІВ АСЕКУРАЦІЙНИХ КВОТ ЧЛЕНІВ ЗА 1969 Р.

2. ВИСОТУ ВПЛАЧЕНИХ ПРЕМІЙ ЗА ОСТАННІ 4 РОКИ

ТАБЛИЦЯ Ч. 6.

ВИСЛАНІ З КАНАДИ ПРЕМІЇ ЗА ГРАМОТИ ЗА ОСТАННЄ ЧОТИРОРІЧЧЯ

1966	$ 380,955.00
1967	397,893.98
1968	416,803.55
1969	441,124.66
Разом за 4 роки вислано премій на	**$ 1,636,777.19**

Від 26-ої Конвенції УНСоюзу, що відбулась у 1966-му році, на якій останім роком звітування був 1965-ий рік і за який Канада вислала премій до фінансового департаменту $ 356,488,79, висота висланих премій за один конвенційний час зросла на $ 84,635.87.

ЗА ТОЙ САМИЙ ЧАС ЧЛЕНИ УНС В ЗСА РАЗОМ ІЗ ЧЛЕНАМИ З КАНАДИ ВПЛАТИЛИ ПРЕМІЇ:

1966	$ 2,614,752.95
1967	2,650,548.25
1968	2,732,799.73
1969	2,813,017.74
Разом за останніх 4 роки вислано в ЗСА	**$ 10,811,098.67**
Коли відняти виплачені з Канади премії	$ 1,636,777.19
Члени зі ЗСА за звітний час вислали премій	$ 9,174,321.48

Процентове відношення вплачених канадськими членами премій до всіх висланих до фінансового департаменту премій разом із Канадою дає для Канади — 15.14% вплачених премій, а процентове відношення Канади до вплачених премій союзовцями із ЗСА без вчислення канадських премій — ставить Канаду на ще краще й почесніше процентове відношення, бо тоді це відношення збільшується до висоти 17.86%.

(Продовження в наступному числі)

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

АРАБСЬКИЙ ІРАК ВИДАЛИВ кругло 60.000 іранців і продовжує видалювати їх. В Іраку було кругло 250,000 іранців.

В ІНДОНЕЗІЇ ЗВІЛЬНЕНО 1 січня ц. р. 20.000 в'язнів, майже поголовно комуністів, арештованих у 1965 році, у зв'язку з тодішнім невдачним комуністичним державним переворотом. Ще яких 25.000 перебувають у в'язницях.

НА 138-МУ З'ЇЗДІ АСОЦІЯЦІЇ ДЛЯ ПРОГРЕСУ НАУКИ виступив адвокат Ралф Нейдер, який сказав, що в багатьох американських підприємствах не виконуються федеральні закони про охорону здоров'я і життя працюючих. Тому, сказав промовець, щорічно на фабриках, заводах та інших підприємствах у ЗСА гине понад 10.000 людей, а мільйони дістають поранення й покалічення; від 200 до 500 тисяч робітників більше чи менше затруюються від радіоактивних елементів, хемічних відпадків тощо. Адвокат Ралф Нейдер запропонував завести високі штрафи для підприємців, які не дбають про охорону здоров'я і життя працівників.

УРЯД ВІЛЬНОГО КИТАЮ НЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИМЕ в ніяких справах з комуністичними правителями суходільного Китаю — заявив міністер закордонних справ Вільного Китаю з його осідком на Тайвані (Формозі), Чев Шу-кай. Він відлетів з Тайпей до Вашингтону на розмову з президентом Ніксоном, який в лютому 1972 року полетить з відвідинами до Пекіну. Лідери Вільного Китаю хочуть гарантії, що Ніксон не „продасть" їх у Пекіні, себто не відкличе Сьомої фльоти з протоки Формози, яка не дозволяє комуністам завоювати Тайвань.

50-річчя УВО у Пассейку, Н. Дж.

Дня 12-го грудня м. р. у Пассейку, Н. Дж. відсвятковано врочисто Ювілей УВО: (Української Військової Організації). Свято було зорганізоване двома політично-громадськими організаціями, ОДВУ і ООЧСУ, при співпраці станиць Пласту і СУМА.

В Українській Централі Пассейку зібралась добірна українська громада, серед якої були не лише мешканці Пассейку, чи Кліфтону, але з майже всіх організованих українських громад північного Ню-Джерзі, а зокрема з Ньюарку, Джерзі Сіті, Ню Бронсвику, Гарфільду та інших.

Ювілейний бенкет присвячений 50-річчю УВО, відкрив голова Відділу ООЧСУ в Пассейку, Андрій Лопушник, який з'ясував суть свята та профіль акт вшанування полеглих Членів УВО на тлі апелю Пласту й СУМА, які з своїми прапорами, на гарно удекорованій сцені стояли на почесній стійці. Жалібний звук трубки і слова „Маршу націоналістів" що неслися з-поза сцени, все це гарно гармонізувало й надавало відповідного настрою.

Бенкетом проводив тостмайстер Михайло Яремко, голова Української Централі в Пассейку, який і представив головного доповідача на ювілейному бенкеті, Романа Шрамченка, ген. секретаря ЦУ ОДВУ. Доповідач представив ідею і чин УВО, та історичне тло формування УВО, перехід до ОУН, УПА, аж до сьогоднішніх революційних підпільних виявів в Україні. Зокрема, доповідач насвітлив процеси в польських судах над членами УВО, екзекуції, а також подав докладний список оборонців адвокатів, які боронили підсудних та стисло співпрацювали з УВО та ОУН. Також поінформував про маловідомі події УВО - ОУН на Східніх Землях України, які відбувалися за життя основника і провідника УВО, покійного полк. Євгена Коновальця.

Мистецьку частину виповнила добре підготовлена програма Ярославом Костишином, який зумів в короткому часі заповнити її ансамблями Пласту й СУМА. Спів, музика, поезія, передавані молодими пластунками, сумівцями та під фаховою керівою п. Костишина, були доповненням поклону 50-річчю УВО. Тостмайстер представив президиальний стіл, за яким були члени УВО, УГ-Армії, центральних та місцевих організацій, як і визначні громадяни. Він попросив до слова голову СКВУ, заст. президента УККА і головного предсідника УНСоюзу п. Йосипа Лисогора, який дуже змістовно провів аналогію визвольного змагу українського народу. П. Яремко відчитав лист-привіт від перешкодженого іншими справами на цей день, голови ГУ ООЧСУ проф. Івана Вовчука, як і покликав до слова голову ЦУ ОДВУ, д-ра Богдана Шебунчака. Д-р Богдан Шебунчак, висловив свою радість з приводу факту, що дві головні політично-громадські організації в Америці, ООЧСУ і ОДВУ, зуміли знайти спільну мову для такого свята, як УВО. Він же й побажав, щоб в майбутньому це продовжувати й на інших відтинках. Далі виступали: голова УККА в Пассейку п-і М. Стефанів, Яр. Гадуняк від УРС, Василь Мочула від Пласту, Ярослав Петрик від СУМА, УНДому та інші. Свято УВО закрив голова Відділу ОДВУ в Пассейку, Богдан Гіряк, який дуже влучно охарактеризував співпрацю ООЧСУ й ОДВУ по лінії підготови до 50-річчя УВО і закликав присутніх до згоди, толеранції та гармонійної співпраці.

Ювілей УВО закінчено національним гимном, в повному духовому піднесенні та глибокій пошані до 50-річчя невмирущої Української Військової Організації.

В. М.

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

Двадцятип'ятиліття газети „Українські Вісті" відзначено в Ню Йорку

Чвертьстоліття існування газети „Українські Вісті" відсвятковано в Ню Йорку 18-го грудня 1971 р. В Українському Інституті Америки зібрались співробітники, читачі і прихильники української газети, що виходить у Новому Ульмі, Західня Німеччина, але йде до всіх країн світу, де живуть українці.

Ювілейний вечір відкрив А. Гудзовський, відзначивши, що в умовах еміграції 25-річне існування газети є великою справою. „Українські Вісті" створили в перші повоєнні дні еміґранти, вихідці з підсовєтської України, довівши свою політичну зрілість й організованість.

Доповідь про 25-річний шлях „Українських Вістей" зробив М. Г. Воскобійник, в минулому редактор цієї газети, а тепер професор коледжу стейту Коннектикат. Він схарактеризував період 1945-51 рр., як час зростання і розквіту. Це був період самоорганізації української еміграції в ділянках політики, науки, літератури, „Українські Вісті" притягли численних співробітників, підтримували принцип консолідації в українському політичному житті, допомагали організувати людей. З великим признанням відзначив доповідач працю в газеті І. Багряного.

Після того, як на початку 1950-х рр. більшість української еміграції виїхала з Німеччини, „Українські Вісті" пережили чимало труднощів, зокрема матеріяльних. Але газету, підтримували читачі з багатьох країн світу. Політична газета і далі мала тверду поставу: підтримувала державний центр і поборювала федералістичні ідеї. Після ряду потрясень в кінці 1960-х рр., газета вийшла на нові обрії, притягла нових співробітників. Останніми роками „Українські Вісті" містять більше матеріялів про Україну. Дальший розвиток газети буде залежати від підтримки читачів і співробітників з різних країн світу.

Микола Понеділок прочитав свій сумний і поетичний нарис „Туга", що був надрукований в „Українських Вістях" 1953-го р. Він сказав, що „Українські Вісті" дорогі йому тим, що в них він надрукував свій перший нарис.

Проф. Григорій Костюк образово розповів про „уродини" „Українських Вістей", коли в групі українців, в умовах повоєнного хаосу і непевности, зародилася ідея про заснування газети і гуртом взялися за втілення її в життя. Іван Багряний був автором бойових передовиць, Кирило Дацько здобув ліцензію на видання газети. Газета „Українські Вісті" мала своє обличчя, різко відрізняючись від інших українських газет у Західній Німеччині. Це був перший часопис, що по багаторічному забуттю згадав Володимира Винниченка; перший часопис, що почав співпрацю з частиною російської еміграції, яка визнала політичні вимоги українців. „Українські Вісті" провели ряд політичних дискусій.

В концертовій частині співачка Олена Зам'ятина мала заслужений успіх своїм виконанням „Садка вишневого" муз. Лисенка і „Ой, любов" — Майбороди.

Оксана Безручка-Шавес, професор історії мистецтва в Дікісон Університеті, Ню Джерзі, у своїй оригінальній точці програми спробувала накреслити пов'язаність музики і малярства, показавши верховини, на які злітав творчий геній великих мистців у малярстві і музиці. З її коментарями на екрані пройшли прозірки творів Рембрандта, Мікель-Анджело, Ренуара. Уривки творів Баха, Бетговена і Шопена професор Безручко-Шавес майстерно виконала на роялі.

Л. Дражевська

Ювілейне відзначення Лесі України в Лос Анджелесі

Ювілейна академія-концерт в нашому місті відбулася п'ятого грудня м.р., отже досить таки пізно. Але прилюдний виступ чи показ — це вже кінцевий, завершальний етап процесу відзначення пам'яти поетеси. Початок його сягає весняних місяців цього року. Бо саме тоді Управа Українського Культурного Осередку (УКО) заходилася була належно вшанувати Лесю Українку. Було ухвалено — крім академії-концерту ще й дати виставу (вже в іншому дні) Лесиної п'єси „Боярня".

В ділянці слова молодь виступила, і групою, і по одинці. Група складалася з сімох дівчат-пластунок гейби „Сім струн" з однойменної поезії Лесі Українки. Ось їхні імена (за абеткою): Марійка Васильків, Олеся Корінь, Лариса Ємець, Оленка Михайлів, Ірена Микитин, Зеня Стойко та Оксана Стойко. Остання була провідником групи, бо мала вступне і кінцеве слово поезії „Сім струн". Ці „живі струни" враз здобули авдиторію, бо були живим запереченням песимістичних тверджень ніби-то вже вся наша молодь духово відійшла від українства. Слухаючи щиру мову пластунок, споглядаючи на їхні надихані вагою моменту обличчя, переконуєшся, що про цілковиту асиміляцію нашої молоді говорити ще рано.

Індивідуальних декляматорів було двоє: одинадцятирічний В. Гнип і пластунка Марійка Васильків.

Сольоспіви виконали цього разу: тенор Петро Марцінків і сопрано Христя Карпевич. Акомпаньювала обом на фортепіяні Леся Курилейко - Вахнянин. Авдиторія щиро оплескувала співакам, хоч це не були найяснійші мистецькі зірки лосанджелівського українського неба, яке взагалі представляється іноді досить блідим. Петро Марцінків, в галузі хорового співу провідний тенор і довголітній голова хору „Кобзар" (дириг. - маестро В. Божик), ініціятор і організатор багатьох успішних прилюдних виступів „Кобзаря" не лише перед українською, але й перед загальноамериканською публікою.

Щодо сопраністки Христі Карпевич, то вона в Лос Анджелесі недавно і ще не встигла достатньо себе виявити. Але вже сама готовість її поповнити проріджені лави наших солістів заслуговує на увагу і признання.

Після солістів виступив мішаний хор „Кобзар" із диригентом В. Божиком. Хор виконав „На провесні" (слова Лесі Українки, муз. Наденка), „Льодолом" (слова Гр. Чупринки, муз. М. Леонтовича) і „Україно, зоре" — як надаток. Ця пісня в репертуарі „Кобзаря" не менше десяти років; але й тепер вона полонила присутніх мелодією і патріотичним словом.

Заклинаючи (в павзі між точками програми) вступати до „Кобзаря", що ним колись так заслужено пишалась українська громада нашого міста, п. Старовійт спонукав і нас, у цім репортажі, наголосити вагу і значення діяльности „Кобзаря" в житті місцевої громади. Кожному мусить бути ясно, як зблідуть наші громадсько-національні свята і різного роду культурно - мистецькі імпрези, коли не буде у нас хорового ансамблю.

Професор Лисянська доповідала, не маючи при собі не лише написаного реферату чи бодай конспекту, але навіть занотованих на папері окремих висловів, записаних імен чи дат. Любов Лисянська без жадних затримок і стрибків, чітко, ясно і послідовно подавала присутнім багатий матеріял своєї доповіді.

Простора заля Народного Дому цього разу була виповнена; присутні з великою увагою слухали доповідь і довго ще по її закінченні оплескували, висловлюючи цим своє признання і подяку доповідачці.

А. Юриняк

Комісія дитячої літератури

У кінці грудня „Літературна Україна" повідомила про засідання Комісії дитячої літератури при Спілці письменників УССР. Головував Богдан Чалий, була прочитана доповідь на тему „Сучасні діти — які вони?" Комісія затвердила плян праці на 1972 рік. Газета інформує, що в доповіді і т дискусії що за нею пішла, про наболілі проблеми виховання підростаючого покоління, про те, що роблять педагоги та психологи України в галузі естетичного виховання, а також про завдання комуністичного виховання „підлітків". У дебатах виступали письменники для дітей: Марія Пригара, Богдан Чалий, Л. Бойко, Інна Кульська та ін.

НІКСОН ЗВІЛЬНИВ ГОФФУ

(Продовження зі стор. 2-ої)

тлм та наполегливості, за винятком хіба науки.

Ричард Ніксон і Джан Ф. Кеннеді були сенаторами. Обидва зуміли звернути на себе увагу Сенату і преси. Кандидуючи на президента, Двайт Айзенгавер вибрав Ніксона на свого заступника. І коли захворів він на серце, видавалося, що Ніксон стане президентом. Айзенгавер видужав. У виборах на президента в 1960-му р. незначною кількістю голосів Джан Кеннеді переміг Ніксона. У тих виборах юнія шоферів фондами та голосами підтримала Ніксона. Те саме повторилось у 1968-му р., коли Ніксон переміг Гомфрі.

Ніксон, ставши президентом, в трудній фінансовій ситуації зарядив замороження платень та девальвацію доляра. Джордж Міні, голова АФЛ-СІО, гостро запротестував проти замороження платень. Проте, найбільша юнія ЗСА, а саме шоферів, керована із в'язниці Левісбургу, підтримала економічну програму Президента. Чи міг він зігнорувати постійну підтримку себе, як Президента, та своєї програми таким потужним чинником?

Уділивши Гоффі амнестію на решту 8 літ, Президент відповів на це питання, чим здобув собі чимало прихильників з-поміж членів юнії шоферів, але рівночасно виставив себе на критику.

Три рази звертався Гоффа до установ, що уповноважена касувати решту вироку, і всі три рази його прохання було відкинене.

Це потягнення Ніксона напевно використає опозиція у наступних виборах. І тоді пригадають собі це потягнення і деякі виборці, прихильники правопорядку, що голосували за Ніксона у 1968-му році.

Відзначення Листопадових Днів у Гемпстеді

Минулорічні святкування 1-го Листопада відбулися у нашій громаді заходами Відділу УККА, що його очолює Юрій Солтис. В місцевих церквах відправилися Богослужби в намірении українського народу, а після них панахиди за полеглих героїв. У цих панахидах взяла участь місцева пластова молодь, яка зараз після Панахиди відбула свій традиційний Листопадовий Апель.

Присвячений тим незабутнім подіям святковий концерт відбувся в авдиторії публічної школи в Юніондейл, дня 21-го листопада ц. р.

Програму започаткував голова Відділу Ю. Солтис коротким відкриттям, а Деніс Марусевич відспівала американський гимн. Промову виголосив о. Сергій Пастухів. Д. Марусевич відспівала кілька стрілецьких пісень, опісля пластунки виконали мелодеклямацію при акомпаніяменті бандур (Марта Шпачинська, Оксана Дацьків, Марійка Мицьо, Ірина Пакош, Ліда Солтис і Орися Капчик). Пластуни відіграли сценку: „Духи Народу". виступали: І. Шпачинський, Т. Сенчишин, Б. Курчек, Ст. Коханівський, Я. Курчак, Б. Пакош, і В. Копистянський. З рамени місцевого Відділу ООЧСУ висвітлено „Визвольні Змагання в образах" — прозірки з відповідним текстом — на підставі образів маестра Івана Кучмака — оформлення Володимира Білого.

На імпрезі виступав перший новозорганізований жіночий квінтет. Він виконав в'язанку народних, стрілецьких і упівських пісень (Іванна Солтис, Сл. Стовбуненко, Г. Голуб, Хр. Шмотолоха і В. Погорецька), їм акомпаньювала Кіндзерава - Пастухів. З Листопадовою декламацією виступила Іванна Солтис.

На закінчення програми —під оплески цілої залі, вдекоровано національними стяжками приявних на залі учасників українських визвольних з'єднань.

Академію закінчено українським гимном.

М. К.

ГОЛОВНА КОМАНДА СОЮЗУ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНСЬКОГО РЕЗИСТАНСУ (СВУР) в ЗСА

у глибокому смутку і скорботі повідомляє всіх своїх Членів і Побратимів Зброї та все Українське Громадянство, що у ніч із середи під четвер, 30-го грудня 1971 р. у несподіваній автомобільній катастрофі трагічно згинув підстаршина УПА й українського легіону самооборони на Холмщині (1941-1944), фінансовий референт Головної Команди СВУР, активний член ОДВУ

бл. п.

АНДРІЙ НОСАНЮК

народжений 16-го травня 1923 р. в с. Бужанка, Володимирівщина на Волині.

ПАНАХИДА відбулася у похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку в неділю, 2-го січня 1972 р. о год. 7:30 вечора.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА була відправлена в катедрі св. Володимира в Ню Йорку, в понеділок, 3-го січня 1972 р. о 10-ій год. Похований на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА КОМАНДА СВУР

СТАНИЦЯ БРАТСТВА УСС в ДІТРОЙТІ, Міш.
зі сумом повідомляє Товаришів Зброї і все Українське Громадянство, що дня 29-го грудня 1971 р. помер в Дітройті, Міш.

сл. п.

ІВАН КОЦУР

четар УСС, учасник Визвольних Змагань, голова станиці Братства УСС в Дітройті і визначний громадянин.

ПОХОРОНИ відбулися в п'ятницю, 31-го грудня 1971 року.

СТАНИЦЯ Б-ВА УСС, ДІТРОЙТ:

ЄВГЕН ДРАГНДА, заст. голови — Інж. ІВАН БОГАЧ, секретар

ОУА „САМОПОМІЧ" та КЛЮБ УКРАЇНСЬКИХ ЕМЕРИТІВ в ДІТРОЙТІ, Міш.
в глибокім смутку повідомляють Приятелів і Знайомих, що дня 29-го грудня 1971 року відійшов у Вічність на 76-му році життя

бл. п.

ІВАН КОЦУР

довголітній і неструджений член Управи „Самопомочі", Управи Клюбу Емеритів, голова Станиці УСС, голова Координаційного Комітету Комбатантських Організацій та член численних громадських установ.

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю, 31-го грудня 1971 року о год. 9-ій ранку.

ОУА „САМОПОМІЧ" в ДІТРОЙТІ
КЛЮБ ЕМЕРИТІВ в ДІТРОЙТІ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 30-го грудня 1971 р. в Чікаґо, Ілл., упокоїлась в Бозі після тяжкої недуги, наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

СОФІЯ БАРАНОВСЬКА з дому НЕСТАЙКО

вдова по бл. п. о. Евстахієві, пароховi в Рукомишi і Заривинці, пов. Бучач — замешкала при 2640 W. Walton St., Chicago, Ill. 60632

ПАНАХИДА — в суботу, 1-го січня 1972 р. о год. 7-ій веч. і в неділю, 2-го січня 1972 р. о год. 5-ій по пол. в похоронному заведенні Музика і Син при Чікаґо Авеню.

ПОХОРОН в понеділок, 3-го січня 1972 р. з того ж похоронного заведення о год. 9-ій ранку до катедри св. Миколая і на цвинтар св. Миколая.

В глибокому смутку:

доньки: АННА ПОМІРКО з мужем д-ром ВОЛОДИМИРОМ
МАРІЯ СКРОБАЧ з мужем СТЕПАНОМ
ОЛЕНКА ІВАНИШИН з мужем МИХАЙЛОМ в Торонто
ЛЮБА КОРОЛЬ з мужем СТЕПАНОМ, Торонто

сини: д-р РОМАН БАРАНОВСЬКИЙ з дружиною СТЕФАНІЄЮ у Вашинґтоні
д-р ЕВГЕН БАРАНОВСЬКИЙ з дружиною ЛЯЛЕЮ в Австралії
ДЕНИС БАРАНОВСЬКИЙ з дружиною ЛІНОЮ в Торонто

15 внуків і 7 правнуків.
Ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді, Польщі й Україні

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Анни Чамбул

зложили на Фонд „Церква в Потребі":

по 10.00 дол.: Мирослав і Марія Шкільний, Александер і Оля Напора, Богдан і Оля Гаврилюк;

по 5.00 дол.: Іван і Анна Вітюк, Богдан і Володимира Вітюк, Микола й Іванна Козлопа, Іван й Анна Генсьор, Василь і Марія Головінський, Василь і Стефанія Ткач, Сидір й Оля Марущак, Мирослав і Антоніна Колінік, Іван й Евгенія Басляк, Іван Бойко, Василь і Марія Кучер, Іван і Бетті Кучер;

по 3.00 дол.: Мирослав і Оксана Вітюк, Володимир і Анна Девойчук;

по 1.00 дол.: Оля Генсьор, Іларій Мандзій, Михайло Качунь, Анна Петрик. Разом 100.00 дол.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 8-го СІЧНЯ 1972 р.

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя, Відд. 270, о год. 7-ій веч. в УНДомі. На зборах будуть рішені важні справи. Проситься членів вирівняти місячні вкладки за 1971 рік, а кому неможливо доручити — прошу телефонувати на число 432-2983 до фінансового секретаря, щоб особисто прибув по вкладки. — В. Бутковський, секр.

Чикаго, Ілл. — Місячні збори В-ва св. Петра і Павла, Відділ 220, в год. 7-ій веч. в залі УНСоюзу при 1915 Вест 61-ша вул. На останніх зборах 11-го грудня 1971 р. вибрано на фінансового секретаря п. Едвина Блідого, до якого треба тепер вплачувати вкладки. Його адреса: 3225 Вест 64 Плейс, Чикаго, Ілл. 60629.

НЕДІЛЯ, 9-го СІЧНЯ 1972 р.

РОЧЕСТЕР, Н.Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367, о год. 1:30 по пол. На порядку зборів відчитання прізвищ покійних членів й інсталяція нової Управи. — П. Дзюба, гол.; М. Линик, кас.; В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Річні Збори Т-ва „Сокіл", Відд. 336, о год. 1-ій по пол. в задній кімнаті церкви св. Иосафата при 5720 Стейт Ровд, Парма, Огайо. Проситься членів прибути на збори, під час яких відбудеться звіт Управи за 1971 рік та вибір нової Управи на 1972 р. Після зборів відбудеться прийняття і збирання вкладок. — В. Шмагло, предс.; Гр. Кисіль, секр.

МОНЕССЕН, Па. — Місячні збори Відд. 338 о год. 1-ій по пол. в Українській Залі при 2-ій вул. і 213 Скунмейкер Евню. Проситься членів прибути і заплатити місячну вкладку, а довгуючих вирівняти залеглости. На 1972 рік залишилася та сама Управа: Павло Янковський — предсідник, Микола Куць — секр.

РОССФОРД, Огайо. — Річні Збори Б-ва св. Михаїла, Відділ 235, о год. 2:30 по пол. в УНДомі при 159 Вольмут. На порядку нарад звіти урядників та вибір Управи на 1972 рік. Проситься всіх членів прибути. — М. Бобер, секр.

ЯНҐСТАВН, Огайо. — Річні Загальні Збори Т-ва ім Ольги Васараб, Відд. 348, о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Тройці при 526 В. Раси Евню в Янґставні. На порядку нарад звіти та вибір уряду на 1972 рік. Проситься всіх членів прибути на ці річні збори. Марія Макар, секр.

ПОМЕРЛА СВ. П. ЄВГЕНІЯ ЮРКІВ

Минулої п'ятниці, 31-го грудня 1971, в Лонґ Айленд Ситі померла на 77-му році життя св. п. Євгенія з Ліськовацьких Юрків, колишня учителька Стрийщини, заслужена громадянка, осиротивши дочку Лідію Белендюк з мужем і синами. Похорон був заповіджений на понеділок, 3-го січня о год. 9-ій ранку з місцевої української католицької церкви Чесного Хреста на цвинтар св. Володимира в Палмертоні у Пенсильвенії.

„НЕБЕЗПЕЧНИЙ ПОСЛИНОК" У ЧЕРНІВЦЯХ

Київ. — Під таким наголовком надрукувала „Радянська Україна" з 26 грудня 1971 р. повідомлення про те, як у Чернівцях було знайдено в річці Прут велику авіяційну бомбу. З вулиці Корсунської виселили людей, на 4 години припинили працю в недалекому швейному об'єднанні „Трембіта". Група військових саперів відкопала з намулу вибуховий механізм і його знешкодила, потім трактором-тягачем перевезли бомбу за місто. „Через чотири години у глибокому яру пролунав сильний вибух. Він був сигналом для жителів Чернівців: небезпека минула".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, ВО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТУСМ-ЗСА ПРИ ПРАЦІ

(Враження з Четвертого З'їзду ТУСМ-у в ЗСА)

Коротке повідомлення в українській пресі про Четвертий З'їзд Товариства Української Студіюючої Молоді в ЗСА звичайно лишило в читача враження, що відбувся ще один з черги з'їзд-нарада українських студентів, який, як і всі інші зїзди української молоді — провів свої наради шаблюновим стилем і „для годится" відмітив ще один рік свого існування. Тим часом цей збір української націоналістичної молоді, що відбувся у Вейн Університеті в Дітройті II серпня мин. року, показав щось зовсім протилежне.

В першу чергу повага самого з'їзду виявилась у тому, що в ньому взяли участь понад сто представників низових клітин ТУСМУ в цій країні, від Ню Йорку й інших східньо-стейтових осередків до Мінneaполісу та сусідніх центрів нашої спільноти, де існує студентське життя і тим самим клітини ТУСМУ. Не менше зацікавлення цим зїздом було видне і серед інших студетських організацій, особливо їхніх централь, коли ж на ньому були заступлені не лише одинокими представниками, але цілими частинами своїх управ ЦЕСУС, СУСТА, ТУСМ в Канаді і нарешті Світова Управа ТУСМу на чолі з відомим своїм Президентом Інж. Б. Кульчицьким та преставники Сеньорату ТУСМу, тобто академічного товариства, яке взяли на себе обов'язок в першу чергу простелити дорогу для своїх молодших колеґ у їхній завтрішній праці і навіть особистій кар'єрі. Поваги з'їздові і заразом вияви зацікавлення працею цеї ж студентської організації надали численні усні й письмові привіти наших церковних достойників, науковик інституцій та культурних, громадських і політичних організацій не лише з ЗСА але й цілої діяспори, включно з Австралією, Аргентиною, Бразилією, Европою та Канадою.

Самою основою з'їзду поза звітом оригінальної та заразом імпозантної праці уступаючої Управи та вибранням нових керівних органів ТУСМу в ЗСА були дві знаменні доповіді молодих адептів науки та політичної діяльности українців в діяспорі, Мґ-ра Аскольда Скальського і Мґ-ра Романа Сенькова. Перший доповідач на багатому джерельному матеріялі подав фактичний образ не лише трактування української спільноти в цій країні, як одної з другорядних етнічних громад але й навів ряд фактів очевидної дискримінації української проблеми в ЗСА. З-поміж многих письмових звернень до з'їзду спеціяльно було прочитано благословення Верховного Архиєпископа Йосифа Кардинала Сліпого і Архиєпископа Мстислава і привіт від Голови Організації Українських Націоналістів, Ярослава Стецька. Доповідач також вказав на дійсність (ілюструючи подіями з останніх літ діяльности в якій українська спільна і особливо її чолові організації поза своєю внутрішньою працею не зуміли досі спромогтися на належну реакцію супроти загальної настанови керівних, чи впливових чинників цеї ж країни, яка все більше старається не тільки не толерувати української національної проблеми, але й прямо її не доцінює та ігнорує. Тому, на думку Мґ-ра Скальського, лише студенство, як той вибраний чинник молоді, що у своїх студіях і в практичній діяльності шукає правди, покликане до чесної і при тому наполегливої акції в обороні правди України. І цю акцію власне проводить студіююча молодь згуртована в ТУСМі.

Мґр. Сеньків у своїй доповіді зупинився головно над дальшою програмою праці самого ТУСМу. Нав'язуючи до діяльности Товариства за каденції уступаючої Управи, яка з одної сторони увінчалася прикладним успіхом у своїх акціях в обороні прав України, з другої стони своєю ефективною діяльністю зуміла приєднати у свої ряди численний гурт молодих українських студентів, які не лише захопились працею ТУСМу, але виказались самі надійними провідними членами студетського життя, доповідач поклав в основу пропонованої програми в пешу чергу живу і прикладну акцію, тобто оригінальні і заразом радикальні змагання за українське Ім'я і в студійному сенсі в американських високих школах і в політичному житті цеї країни. На думку доповідача, українське студенство особливо члени ТУСМу із своїм поглядом на проблеми добра української нації є вповні свідомі свого завдання. І тоді, коли різні радикальні організації американського студенства проводять свої акції часто в неоправданих, чи навіть шкідливих для добра їхньої нації цілях, ТУСМ у своїй настанові стоїть на високоморальних і вельми благородних позиціях і з цього становища проводить свою дію. Ціль ТУСМу ясна і шляхетна, то ж праця для цеї цілі не може йти в розріз із чесними починами американських впливових кіл. Накреслюючи методи дальшої роботи Товариства, доповідач вказав, що у своїй праці молоді студенти часом можуть зробити деякі незначні помилки, але на них не можна оглядатись, приймаючи девізу, що лише той не помиляється, хто нічого не робить, і тому за словами Мґ-ра Сенькова, ТУСМ, як і його попередники 20-30-их років, не може лише і тільки дивитись на старшу генерацію, чи дозволить вона студентам в одному чи іншому їхньому почині. Бо ж світ разом з часом мчить стомилевими кроками вперід, а не вертається до вчорашнього для, чи давньоминулих років, незалежно від того, що ці роки і були великими для свого часу. Одначе незалежно від цього, як підкреслили оба доповідачі, сучасна молодь і передусім члени ТУСМу зовсім не намагаються „творити історії від себе", — навпаки у своїй праці вони прагнуть засвоїти собі і ввести в реальну дію позитиви і світлі моменти починів старшого покоління, як високоякісну науку.

Прямо захоплююче вражала надзвичайно жива дискусія над прочитаними доповідями, яка заразом і брала під увагу минулорічну діяльність ТУСМу, на прикладі якої і часто взорувались оба доповідачі. Цікаво було запримітити, що многі дискутанти подавали свої оригінальні думки до проєкту дальшої праці, але всі вони об'єднувались у спільній думці — наполегливої роботи і організованих радикальних акцій в обороні прав України і в здобутті заслужених прав Українця (з великої букви) у цій країні. Дійсно приємно було слідкувати за виступами дискутантів, які з благородним вогнем в їхній молодих очах висловлювали свої, може часом і наївні, але наскрізь щирі думки. І в той же час з подивом старші присутні спостерігали, яким великим реалізмом керується ця молодь в обговоренню плянів конкретної роботи і в тому ж переведення намічених акцій. При цьому слід відмітити виступ ветерана американської морської фльоти і заразом ветерана війни у В'єтнамі, Олега Сацюка, який, як член ТУСМу і Голова студентської громади в Чікаго, був одним з головних співорганізаторів відомого протесту-демонстрації проти злосвісних кличів супроти Західньої України польської колонії, маніфестованих 3-го травня цього року в тому ж місті.

Слухаючи цих нарад, створювалось враження, що ці молоді люди, яких ми, старша ґенерація, не раз вважали за замериканізоване покоління з сумнівно вартістю для української нації, неначе набрали переконання, що власне на їх плечах лежить найбільший обов'язок всецілого і найбільш ефектовного під сучасну пору служіння тій же нації. Приняті резолюції, плян майбутньої діяльности і нарешті вибір загально шанованих та улюблених серед кіл українського націоналістичного студенства осіб до нової Крайової Управи на чолі з Богданом Футалою власне підтверджували ці враження, що водночас стали великою надією. ТУСМ в Америці почав свій марш, щоб вписати його в аннали історії України.

Д. М. Штогрин
Співосновник ТУСМу

Традиційна ялинка 83-го Відділу СУА

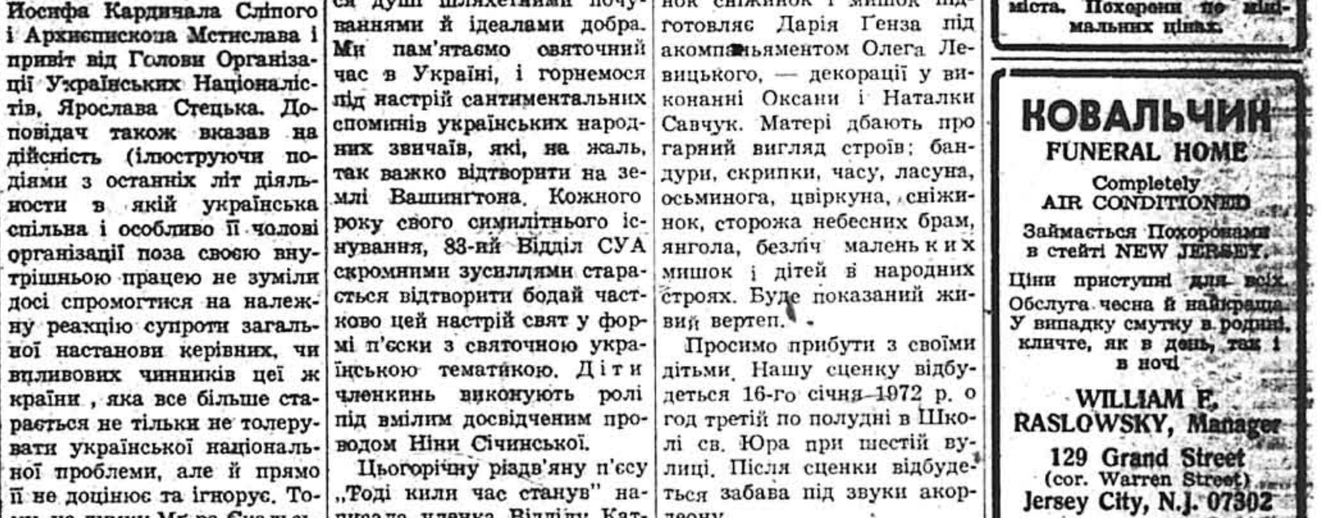
І знову зближається святочний час Різдва Христового. В християн наповняються душі шляхетними почуваннями й ідеалами добра. Ми пам'ятаємо святочний час в Україні, і горнемося під настрій сантиментальних споминів українських народних звичаїв, які, на жаль, так важко відтворити на землі Вашинґтона. Кожного року свого симилітнього існування, 83-ий Відділ СУА скромними зусиллями старається відтворити бодай частково цей настрій свят у формі п'єски з святочною українською тематикою. Діти членкинь виконують ролі під вмілим досвідченим проводом Ніни Січинської.

Цьогорічну різдв'яну п'єсу „Тоді кили час станув" написала членка Відділу Катря Червоняк, вже відома читачам журналів „Веселки" і „Готуйсь" і взагалі молоді своїми оригінальними, повними фантазії казками. Танок сніжинок і мишок підготовляє Дарія Ґенза під акомпаньяментом Олега Левицького, — декорації у виконанні Оксани і Наталки Савчук. Матері дбають про гарний вигляд строїв: бандури, скрипки, часу, ласуна, осьминога, цвіркуна, сніжинок, сторожа небесних брам, янгола, безліч маленьких мишок і дітей в народних строях. Буде показаний живий вертеп.

Просимо прибути з своїми дітьми. Нашу сценку відбудеться 16-го січня 1972 р. о год третій по полудні в Школі св. Юра при шестій вулиці. Після сценки відбудеться забава під звуки акордеону.

Зірка Галів

ТАРЗАН, Ч. 6677. Тарзан і Чулю наближуються до станиці

Брати Омари, Спілка. Торгівці гумою. — Чулю, скажемо, що ми знайшли ліс із гумовими деревами... Приходимо, щоб закупити зарізуючий виряд, щоб стягати з них гуму.

Ти веди розмову, Тарзане! Я буду вдавати незнайка... розумію тільки мову з країни Буля!

Нікко, дивись, якийсь дикий чоловік із місцевого племени надходить з джунґлії з великим білим дикуном. Скажи Серґієві, щоб стежив за ними, але тримай своїх людей невидними!